

128 ANSATTE I VARANGER KRAFT OMSATTE I 2012 FOR 428 MILLIONER KRONER.

INNTEKTENE KOM BLANT ANNET FRA PRODUKSJON AV 481 GWH I FIRE KRAFTVERK, SALG AV KRAFTEN

OG TRANSPORT AV DENNE GJENNOM 3300 KM KRAFTNETT TIL VÅRE 16150 KUNDER I VÅRT

FORSYNINGSMRÅDE I ØST-FINNMARK. VI ER GLADE FOR AT HELE 3100 AV KUNDENE OGSÅ FÅR TV OG

INTERNETT GJENNOM VÅRE FIBERKABLER.

Nyborgveien 70, 9815 Vadsø

T 78 96 26 00, F 78 96 26 01

E firmapost@varanger-kraft.no

www.varanger-kraft.no

Foto: Varanger Kraft, Knut Åserud, Lene Stavå, Arvid Sveen, Ingerid Jordal/VAKE og Tony Hall. De fleste bildene er tatt av ansatte i Varanger Kraft i forbindelse med arbeidet. Det har dessverre ikke vært mulig å ta rede på fotografen bak alle bildene.

Layout: www.arcgiraff.no

ÅRSRAPPORT 2012

VARANGER KRAFT

Varanger Kraft er Øst-Finnmarks eget kraftselskap. Selskapet ble dannet som "Varangerhalvøens Kraftlag" i 1938. Selskapet er eid av de sju kommunene i forsyningsområdet: Sør-Varanger, Vadsø, Vardø, Båtsfjord, Berlevåg, Tana og Nesseby.

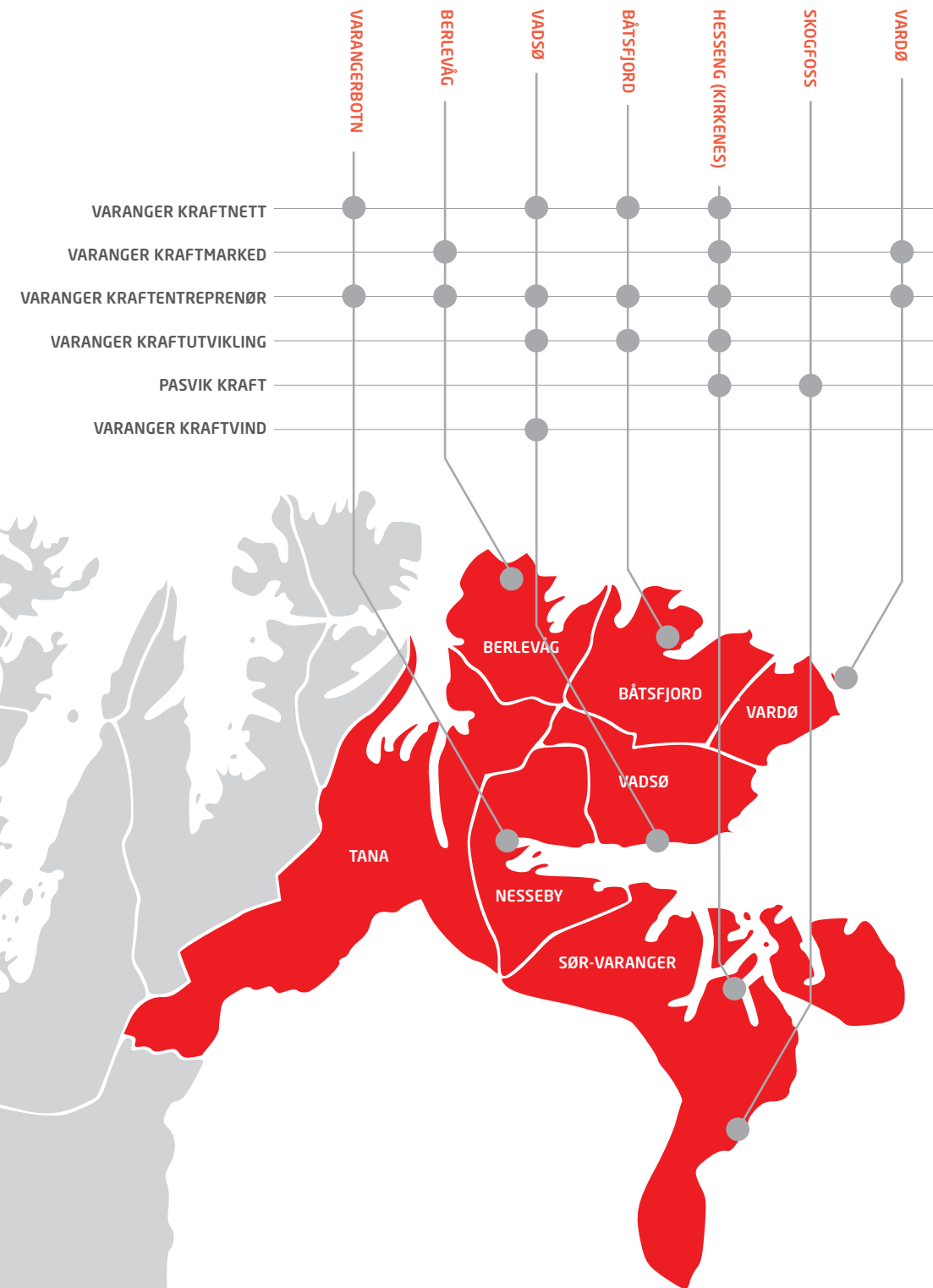
Konsernet er et helintegret kraftselskap. Det betyr at vi både produserer, distribuerer og selger kraft. Vi produserer miljøvennlig og fornybar kraft ved våre vannkraftverk. Det er elvekraftverkene på Skogfoss og Melkefoss i Sør-Varanger og fallverkene i Gandvik i Nesseby og Kongsfjord i Berlevåg.

Kraften distribueres til våre 16 150 kunder gjennom 3300 kilometer med kraftlinjer. I tillegg har 3100 kunder blitt knyttet til fibernettet Varanger Bynett. De har dermed tilgang til høyhastighets bredbånd. Det gir de beste mulighetene til utveksling av store datamengder som dagens tv og internett krever.

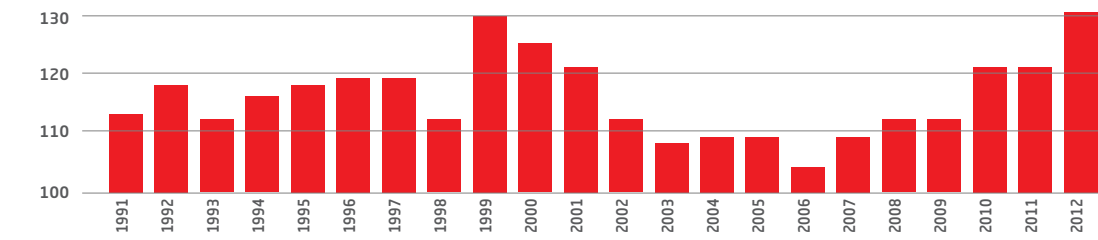
Varanger Kraft planlegger utbyggingen av første trinn av Raggovidda vindkraftverk i Berlevåg kommune. Konsesjonen er på inntil 200 MW. Første byggetrinn er på 45 MW og skal igangsettes i 2013.

Hvor er vi?

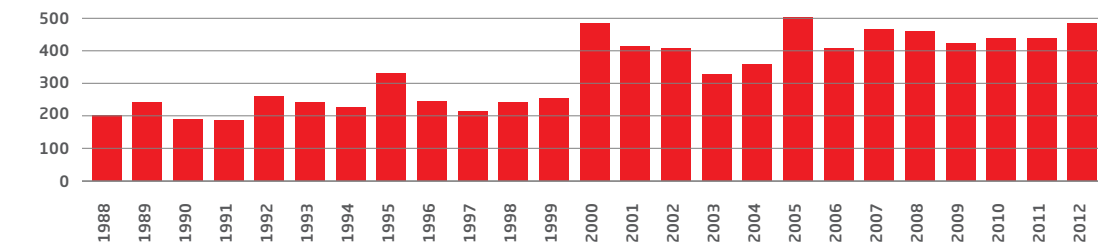
Varanger Kraft har sitt forsyningsområde i sju kommuner i Øst-Finnmark. Konsernet har avdelinger i seks av våre sju eierkommuner. Hovedkontoret ligger i Vadsø.

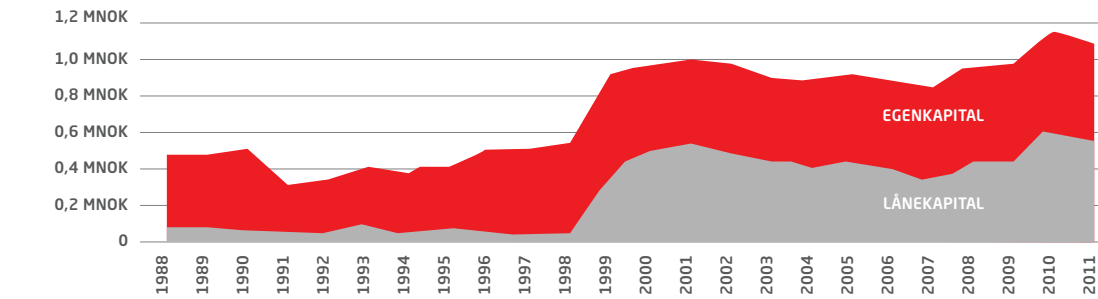
Antall ansatte

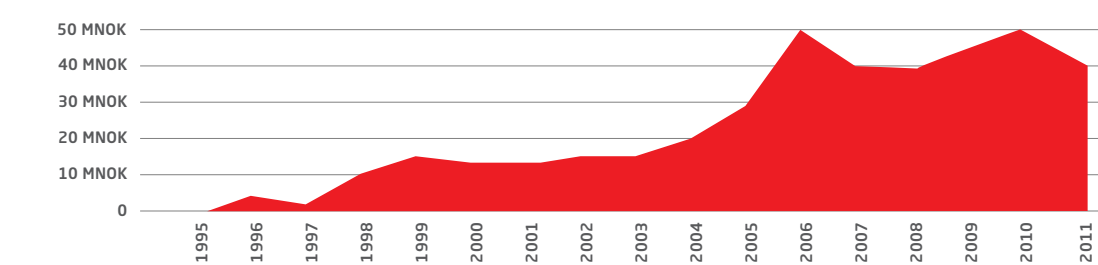
Kraftproduksjon GWh

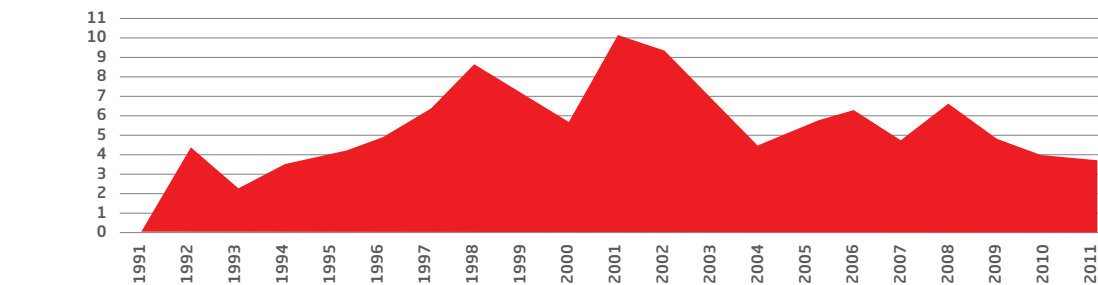
Totalkapital

Utbytte

Sykefravær %

INNHOOLD

- 6 Administrerende direktør har ordet
- 7 Varanger Kraft-konsernet
- 9 Høydepunkter 1988-2011
- 15 Dette skjedde i 2012
- 17 Varanger Kraft - 75 år i samfunnets tjeneste
- 23 Fra tjenesteleverandør til kommunal pengemaskin
- 27 Kampen om Sydvaranger
- 33 Det gamle kraftlaget blir konsern
- 37 Inn i framtiden - lys og vind
- 43 Årsberetning 2012
- 48 Organisasjonskart
- 49 Økonomiske nøkkeltall

EN VITAL KRAFTVETERAN JUBILERER

For 75 år siden, nærmere bestemt 6. mars 1938, ble Varangerhalvøens Kraftselskap stiftet i Vadsø.

Dette var forløperen til det regionale kraftkonsernet Varanger Kraft slik vi kjenner det i dag.

Selskapet har helt siden starten vært en sentral aktør i samfunns- og næringsutviklingen i Øst-Finnmark.

Ved feiringen av konsernets 50-års jubileum i 1988 ble det utgitt et eget jubileumsskrift. Utgivelsen som var på 112 sider under tittelen «Med lys over landet» sammenfattede de viktigste hendelsene i selskapets historie frem til dette tidspunkt. I skriftet fremheves utviklingen fra dieselbaserte motorkraftverk til utnyttelse av vannkraft i elektrifiseringen av østfylket, utfordringer knyttet til gjenoppbygging av produksjons- og linjeanlegg i kjølvannet av andre verdenskrig, etablering og utvikling av det internasjonale samarbeidet i Pasvikvassdraget mellom Sovjetunionen, Finland og Norge, samt samarbeidet med gruveselskapet AS Sydvaranger i utviklingen av nødvendig vannkraftproduksjon i regionen.

Utviklingen fra 1988 og frem til i dag kjennetegnes også av viktige strategiske valg som har bidratt til ytterligere verdiutvikling i Varanger Kraft. Blant slike valg er det naturlig å nevne overgangen til aksjeselskap i 1994, kjøpet av AS Sydvaranger i 1999, deltagelse i etableringen av Finnmark Kraft i 2009 og forberedelser til vindkraftutbygging i Berlevåg kommune som pågår i disse dager.

Overgang fra kraftlagsmodell til aksjeselskap i 1994 innebar at Varanger Krafts eierkommuner kunne ta direkte del i selskapets verdiskaping, og allerede i 1995 betalte selskapet det første utbyttet til sine eiere. Frem til i dag har Varanger Kraft betalt ut mer enn 500 millioner kroner til kommunene i form av utbytter eller tilbakebetaling av ansvarlige lån. Varanger Kraft har gjennom dette bidratt sterkt til finansiering av kommunal tjenesteproduksjon i regionen.

Likeverdig eierskap til vannkraftverkene på Skogfoss og Melkefoss, gjorde det naturlig at Varanger Kraft vurderte overtagelse av AS Sydvaranger når gruveselskapet avviklet sin virksomhet på slutten

av 1990-tallet. Etter en lang og til dels konfliktfylt prosess kjøpte Varanger Kraft Sydvaranger i 1999. Kjøpet muliggjorde 100 prosent eierskap til vannkraftanleggene i Pasvikdalen, samtidig som videre salg av resterende verdier i gruveselskapet ga en betydelig finansiell gevinst for konsernet og dets eiere.

Opprettelsen av Finnmarkseiendommen var den direkte foranledning til at selskapet Finnmark Kraft ble etablert i 2009. Sammen med Finnmarkseiendommen og de øvrige seks kraftselskapene i fylket var Varanger Kraft med på eiersiden i det nye selskapet for utvikling av ny fornybar energi med lokalt eierskap. Finnmark Kraft driver i dag vindkraftverket på Havøygavlen, i tillegg til at selskapet har mottatt konsesjoner på bygging og drift av ytterligere to vindkraftverk i Båtsfjord og Kvalsund kommune.

Varanger Kraft mottok i 2010 konsesjon på bygging og drift av et vindkraftverk på inntil 200 MW installert effekt på Råkkocearru i Berlevåg kommune. Etter etablering av det norsk-svenske sertifikatmarkedet fra januar 2012 har konsernets vindkraftplaner skutt fart, og i skrivende stund forberedes investeringsbeslutning for trinn 1 i dette prosjektet.

Varanger Kraft har helt siden starten utviklet seg i takt med behovet for elektrisk kraft og annen relatert infrastruktur i Øst-Finnmark, og konsernet er fortsatt i fremste linje med nye initiativ for å sikre fremtidig vekst. Det er derfor en livskraftig jublant som i år feires av ansatte, eiere og forretningsforbindelser.

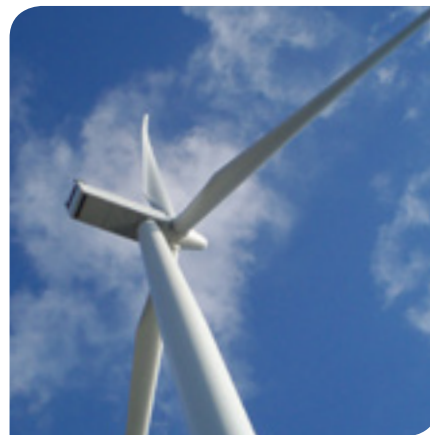
VARANGER KRAFT-KONSERNET

Varanger Kraft er et helintegret kraftkonsern. Konsernet har en historie som strekker seg helt tilbake til 1938, og feirer 75-årsjubileum i år. Konsernet har seks datterselskaper, som i tillegg til kjernevirksomheten produksjon, distribusjon og omsetning av fornybar energi, også bygger ut fiber, utfører entreprenørtjenester og planlegger et vindkraftverk.

PASVIK KRAFT

Pasvik Kraft eier og driver vannkraftproduksjonen i konsernet. Den produseres i fire kraftstasjoner. Elvekraftverkene Skogfoss og Melkefoss i Pasvikelva står for størstedelen av produksjonen. Sammen med kraftverkene i Kongsfjord i Berlevåg kommune og Gandvik i Nesseby kommune, produserer de gjennomsnittlig 423 GWh i året.

VARANGER KRAFTVIND

Varanger KraftVind ble etablert i 2012. Formålet er å utvikle vindkraftprosjektet på Rákkoearru-platået i Berlevåg kommune. Konesjon for Raggovidda vindkraftverk på 200 MW ble gitt av NVE i 2010. Kraftverket skal bygges i to trinn, der første trinn gir 45 MW installert effekt. Utbyggingen starter i 2013.

VARANGER KRAFTUTVIKLING

Varanger KraftUtvikling bygger ut og driver fibernettverket Varanger Bynett. Selskapet har 3100 kunder i fibernettet, som er utbygd i alle eierkommunene. I områdene med fiber er det potensielt 7000 kunder. Kundene kan selv velge leverandører av tv, internett og telefon. Varanger KraftUtvikling sørger for tilknytningen og en løsning som ikke har noen tekniske begrensninger når det gjelder kapasitet.

VARANGER KRAFTENTREPRENØR

Varanger KraftEntreprenør driver montørvirksomheten og er den største arbeidsgiveren i konsernet. Oppgavene spenner fra vedlikehold, reparasjon og kontroll til modernisering og nybygg i kraftnettet. Selskapet gjør oppdrag for eksterne, men får mange arbeidsoppgaver fra Varanger KraftNett. Varanger KraftEntreprenør installerer også fibernett for Varanger KraftUtvikling.

VARANGER KRAFTNETT

Varanger KraftNett distribuerer den elektriske kraften frem til både private og næringskunder i hele konsesjonsområdet. Gjennom 3400 km med linjer og kabler, får 16 000 kunder kraft. Varanger KraftNett har et robust kraftnett med tilstrekkelig kapasitet, og har i tillegg flere medarbeidere i konsernets kundeservice.

VARANGER KRAFTMARKED

Varanger KraftMarked er omsetnings-selskapet i Varanger Kraft-konsernet. I samarbeid med Fjordkraft-alliansen tilbyr Varanger KraftMarked konkurransedyktige kraftavtaler, og har en stor markedsandel i forsyningsområdet. Selskapet opererer i et krevende marked preget av store volum, stor omsetning og små marginer.

HØYDEPUNKTER 1988-2011

1988:

132kV-linje Varangerbotn - Tana bru og Statkrafts stasjon for forbindelse Varangerbotn - Finland sto ferdig. Dermed var tre kraftkilder tilgjengelig i Varangerbotn.

Selskapet hadde til sammen 24 mobiltelefoner for NMT-nettet.

Total kraftproduksjon 383,4 GWh.

1989:

Fjernstyring av Tana Bru, Båtsfjord og Smelror trafostasjon fullført.

Søknad om fornyet konsesjon for Kongsfjord kraftstasjon ble sendt inn.

Lekkasje i taket i Vadsø transformatorstasjon førte til kortslutning i 66kV- anlegget og brudd i strømtilførselen på linja til Vardø. Kraftlaget forkastet etter dette transformatorstasjoner med flatt tak og bygget saltak.

Total kraftproduksjon 462,1 GWh.

1990:

Det ble lagt planer om å bytte til større trafo (30 MVA) i Sameiet Skogfoss sin trafostasjon i Kirkenes, for å hindre store spenningsvariasjoner i nettet, som økte med forbruket.

Samtlige linjer ble befart i 1990.

Total kraftproduksjon 363,5 GWh.

1991:

Den nye energiloven trådte i kraft 1. januar og ga helt nye rammebetingelser.

Varanger Kraftlag måtte gjennomgå både hva angikk organisasjon og arbeidsoppgaver. Dette omfattet alle ansatte og de styrende organer.

Året ble preget av lav produksjon i Pasvik på grunn av lite nedbør i Enare, men tilsiget og produksjonen tok seg kraftig opp utover høsten.

Styret mente driften av nettet med 15 000 kunder på 14 000 km² med moderate strømpriser tydet på at virksomheten var rasjonell og til beste for kundene.

Total kraftproduksjon 341,9 GWh.

1992:

Brutto energiomsetning passerte 500GWh på årsbasis for første gang.

En strategiplan ble utarbeidet siste halvår 1992. Planen med visjon, mål og delmål ble vedtatt av styret 7. jan 1993.

Arbeidet med å omdanne kraftlaget til aksjeselskap ble satt i gang. De sju kommunene i forsyningsområdet ble nye eiere.

Varanger Kraftlag og Sydvaranger AS ble enige om å omdanne Sameiet Skogfoss kraftverk til aksjeselskap.

Kraftlaget utformet nye produkter for strømsalg; fastprisavtaler og markedspriser.

Total kraftproduksjon 493,3 GWh.

1993:

Representantskapsmøte 4. mai gikk inn for omdannelse til aksjeselskap.

Planlegging av oppgradering av 66kV-linjen Vadsø-Smelror til 132 kV pågikk.

Sameiet Skogfoss ble omdannet til selskap med delt ansvar - Pasvik kraft DA fra og med 1. januar 1994.

Markedsavdelingen ble besluttet opprettet. Den skulle forestå kraftomsetning og ha funksjonen for stedlig tilsyn.

Total kraftproduksjon 446,7 GWh.

1994:

Selskapets første driftsår som aksjeselskap.

27. juni 1994 ble det avholdt stiftelsesmøte og konstituerende generalforsamling. Her ble Varanger Kraft AS stiftet. Varanger Kraftlag ble oppløst; etter vedtektene gyldig fra 8. juni 1996.

29. mars 1994 ble Pasvik Kraft DA formalisert. Selskapsavtale og samarbeidsavtale ble vedtatt. Eierne var AS Sydvaranger og Varanger Kraft AS med 50 prosent hver.

Total kraftproduksjon 346,6 GWh.

1995:

Varanger Kraft kom ut som ett av fire norske kraftselskaper som drev nettet effektivt, ifølge en undersøkelse fra NVE.

Linja mellom Smelror og Båtsfjord sto ferdig i oktober. Linja ga reservemulighet ved feil på linja Smelror-Vadsø og Varangerbotn-Båtsfjord.

Det oppsto en stor lynskade på linja mellom Kongsfjord kraftstasjon og Kobbkroken transformatorstasjon. Konsekvensen ble en måneds tapt produksjon.

Total kraftproduksjon 425,7 GWh.

1996:

Om våren tar Varanger Kraft 6 kontakt med AS Sydvaranger om kjøp av deres andel av Pasvik Kraft DA.

Det etableres en felles norsk/ svensk kraftbørs: Nordpool.

Total kraftproduksjon 459,1 GWh.

1997:

Det ble brukt store ressurser for å sikre seg AS Sydvarangers andel av Pasvik Kraft DA, men situasjonen var uavklart ved utgangen av året.

Et nytt regime for regulering av inntekter på nettvirksomheten fører til redusert avkastning på driften av nettet. Det krever kostnadsreducerende tiltak.

Total kraftproduksjon 386,5 GWh.

1998:

Det ble kjøpt et nytt administrasjonsbygg for sonekontoret i Vardø.

Rehabiliteringen av Båtsfjord transformatorstasjon var fullført. Dermed var 9 år med rehabilitering av de 11 transformatorstasjonene i regionalnettet avsluttet.

Det ble gjort forhandlinger med Sydvaranger ASA om overtakelse av distribusjonsnettet og et titall nettkunder.

Varanger Kraft fikk evigvarende konsesjon for Gandvik kraftstasjon.

Total kraftproduksjon 455,1 GWh.

1999:

De første månedene av året ble preget av ekstrem kulde, helt ned mot -50 grader.

Varanger Kraft brukte store ressurser på å kvalitetssikre overføringsnettet med tanke på årtusenskiftet. Dette satte fokus på beredskapen i selskapet både på montasje, reparasjon og informasjon.

Total kraftproduksjon 465 GWh.

2000:

Første driftsår som konsern med mor Varanger Kraft AS og døtre Sydvaranger AS og Pasvik Kraft DA.

Varanger Kraft vedtok å tvangsutløse de resterende aksjonærene i Sydvaranger ASA. Prosessen gikk videre inn i 2001.

Pasvik Kraft DA ble omdannet til AS 29. desember som et heleid datterselskap av Varanger Kraft AS. All kraftproduksjon ble samlet i Pasvik Kraft.

Total kraftproduksjon 486,2 GWh.

2001:

Internett-løsning for kunde- og fakturabehandling ble etablert.

Det var et omfattende samarbeid med Kolenergo og den finske Miljøcentralen. Økt vintertapping skulle redusere faren for flom i Enarevassdraget.

Total kraftproduksjon 415 GWh.

2002:

En visjon ble formulert: Å oppnå en ledende posisjon som leverandør av energi og energibransjerelaterte varer og tjenester i Barentsregionen.

Selskapet besluttet i august å engasjere seg i utbygging av bredbåndsløsninger.

Det ble investert 2,5 millioner kroner i bredbåndsselskapet, der det satses på fiberoptikk og radio.

Det var forhånds meldt 220 MW installert effekt på vindkraft i Varanger Krafts forsyningsområde.

Total kraftproduksjon 408 GWh.

2003:

Varanger Kraft forhånds meldte to vindkraftprosjekter.

Det ble investert 7,7 millioner kroner i bredbånd gjennom Varanger KraftUtvikling.

Varanger KraftEntreprenør sto for utbygging av bredbånd via fiber og radio.

Total kraftproduksjon 328 GWh.

2004:

May Griff Bye overtar som styreleder etter Einar Johansen på generalforsamlingen i juni. Einar Johansen hadde da vært styreleder i 20 år.

En 50 meter høy vindmålermast blir reist på Råkkocearru-plataet i Berlevåg kommune.

Vindkraftverk med installert effekt på 4 GW (tilsvarende ca. 20 altakraftverk) var forhånds meldt.

Utbygging av fibernettet startet i april dette året.

Total kraftproduksjon 358 GWh.

2005:

Varanger Kraft solgte sin eierandel i Sydvaranger AS (63 prosent).

I desember søkte Varanger Kraft om konsesjon for et vindkraftverk på Råkkocearru. I årsrapporten heter det at det sannsynligvis ikke er noen ferdige eller planlagte vindkraftverk med høyere middelvind enn på fjellplataet ved Berlevåg.

Total kraftproduksjon 504 GWh.

2006:

10. februar ble avtalen gjort om salg av samtlige aksjer i Sydvaranger AS til Rådhusplassen 1 AS for 102 MNOK og 64 MNOK for Varanger Kraft (63 prosent).

Nesseby Kirkested ble det første området som fikk interessestyrt utbygging av fiber.

En av turbinene på Skogfoss kraftverk fikk nytt kontrollanlegg og turbinregulator. Kontrollanlegget ga mulighet for fjernstyring av flomlukene.

Total kraftproduksjon 410 GWh.

2007:

Terje Kofoed overtok som styreleder.

Varanger Kraft tok i bruk ny grafisk profil.

NVE ga Varanger Kraft konsesjon for bygging av 132 kV-linje mellom Varangerbotn og Skogfoss. Linja økte forsyningssikkerheten i Sør-Varanger.

Varanger Kraft delte ut et historisk høyt utbytte på 50 MNOK for 2006.

Større turbiner og generatorer samt nytt kontrollanlegg ble montert i Kongsfjord Kraftstasjon. For å sikre minstevannføring i Kongsfjordelva ble det montert omløpsventil.

Varanger Kraft-fondet ble opprettet.

Varanger KraftEntreprenør ble partner i Troms Fagprøvesenter.

Total kraftproduksjon 466 GWh.

2008:

Varanger Kraft ble en klimanøytral virksomhet ved å kjøpe CO2-kvoter som kompenserte for transportutslipp og lignende.

For andre året på rad arrangerte Varanger Kraft gratis konsert med Vadsø Storband. 250 publikummere fant veien til Vadsø Kirke.

Arbeidet med å legge en ny sjøkabel over Lavonjarg ble fullført 17. juni.

Varanger KraftNett brukte betydelige ressurser på å ruste opp nettet for oppstart av gruvedrift i Sør-Varanger.

Total kraftproduksjon 457 GWh.

2009:

Statnett overtok sentralnettanlegg fra Varanger Kraft. Dette omfattet også konsesjonen for den 13 mil lange kraftlinja fra Varangerbotn til Skogfoss.

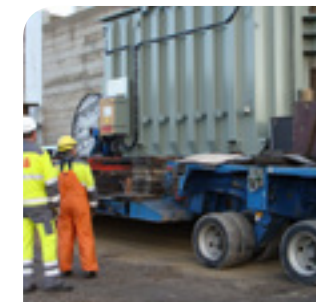
I april ble Varanger Krafts nettleietariff justert ned og selskapet hadde dermed den laveste nettariffen i Finnmark.

Varanger Kraft var hovedsponsor for Pasvik Trail og Skiippagurrafestivalen.

Varanger Kraft var med på etableringen av Finnmark Kraft AS, et selskap med mål å bygge ut ny fornybar kraft på grunneier FeFos grunn. Selskapet eies av FeFo og sju kraftselskaper i Finnmark

Det 50-årige samarbeidet om bruken av vannressursene i Pasvik-vassdraget ble markert i Inari i august.

Total kraftproduksjon 421 GWh.

2010:

I juni fikk Varanger Kraft tildelt konsesjon for bygging av vindkraftverk på Råkkocearru i Berlevåg, med 200 MW installert effekt.

Varanger Kraft inngikk en treårig avtale som hovedsponsor for Sangkraft Berlevåg.

Konsernet fikk et historisk godt resultat. Bare 2006, med salget av Sydvaranger ga bedre resultat.

Nye trafostasjoner i Gandvik og Neiden ble satt i drift.

Varanger KraftUtvikling bygde redundant nett til Vardø, Båtsfjord og Berlevåg. Investeringene i bredbånd var på rundt 90 MNOK.

Total kraftproduksjon 440 GWh.

2011:

På generalforsamling i juni ble et helt nytt styre med sterkere innslag fra næringslivet valgt. Erlend Grimstad ble ny styreleder.

I november gjorde de ansatte ved Skogfoss kraftstasjon et pionérarbeid når de skiftet pakkboxen på aggregat 2.

Den nye 22 kV-linja til Syltefjord ble ferdigstilt etter 5 års anleggsvirksomhet.

Finnmark Kraft, med Varanger Kraft som deleier, kjøpte Statoils engasjement i vindkraft i Finnmark.

I slutten av oktober skjedde en eksplosjon i en generatorbryter ved Melkefoss kraftstasjon i Pasvik. Måltsett innsats gjorde at driftsstansen bare ble på noen få dager.

For første gang oppnådde Varanger KraftUtvikling positivt driftsresultat. Tallet på kunder passerte 2500.

Total kraftproduksjon 383,4 GWh.

DETTE SKJEDDE I 2012

Varanger Kraft-kiten

Fiberkabel klar til utrulling

Adm. dir. Kjell Eliassen

Varangerbotn trafostasjon

Rørgata i Gandvik

Årets lærling Håvard Sveinungsen

Varanger Kraft-fondet 2012

Skuespiller Anderz Eide

FEBRUAR:

Varanger Kraft delte ut prisen for beste forretningsplan under fylkesmesse for ungdomsbedrifter. Varanger Kraft-prisen gikk i 2012 til UB Reiseputa.

MARS:

Varanger Kraft inngikk et toårig partnerskap med VAKE, Varanger Arctic Kite Enduro. Deltakerne skal kite fra Berlevåg til Vardø. Traséen går like ved Rákkocearru-platået, der Varanger Kraft har konsesjon for et vindkraftverk.

Varanger Krafts første profilfilm ble spilt inn. Locations var flere steder i forsyningsområdet og lokale statister ble brukt.

APRIL:

Varanger KraftUtvikling tok i bruk den tidligere direktørboligen ved hovedkontoret i Vadsø. Selskapet opplevde vekst i 2012. Sett i lys av den forventede aktivitetsøkningen for Varanger KraftVind, var det hensiktsmessig å frigjøre kontorlokaler på hovedkontoret.

Strekking av fiberledning til kunder mellom Sandlia og Polmak i Tana kommune begynte.

MAI:

Administrerende direktør Kjell Eliassen ble valgt inn i som styremedlem i bransjeorganisasjonen Energi Norge.

Tunellutløpet fra Buevann til Kongsfjord kraftverk ble rensset. Steiner og løsmasser har kommet inn med vannmassene ved utløpet av Buevann. Tunnelen ble tømt for vann en uke før arbeidet ble gjort.

JUNI:

Erlend Grimstad fra Skedsmo ble valgt inn som ny styreleder i Varanger Kraft. Han har tidligere vært statssekretær i Olje- og energidepartementet.

Generalforsamlingen i Varanger Kraft besluttet å dele ut 40 millioner kroner i utbytte til eierkommunene.

Kundetilfredshetsundersøkelsen viste en oppgang fra tidligere år på flere faktorer. Både nett-, fiber- og omsetningsselskapet hadde mer fornøyde kunder enn året før. Varanger Kraft hadde også et langt bedre resultat enn gjennomsnittet for kraftbransjen.

JULI:

Omfattende vedlikeholdsarbeid og oppgraderinger på stasjonen i Varangerbotn begynner. Blant annet skal kontrollanleggene på alle nivåer skiftes ut, men også mye bygningsmessig arbeid skal gjennomføres. Arbeidet fortsetter inn i 2013.

AUGUST:

Varanger KraftEntreprenør gjennomførte sin første AUS klasse 3-jobb. Det innebærer arbeid under spenning. Kostnadene blir dermed lavere når man ikke må koble ut abonnentene når arbeidet skal gjøres.

SEPTEMBER:

Kontrollanlegget på Melkefoss kraftstasjon ble byttet ut. Det ble også gjort utskiftninger på høyspentdelen og uteanlegget under den planlagte stoppen. Pasvik Kraft utførte også fjellsikring ovenfor kraftverket i Gandvik.

I september ble fire montører, en hjelpearbeider og en lærling samlet i en prosjekt- og anleggsavdeling med formål om å gjennomføre anleggsprosjekter i VKE på en mer effektiv og kontinuerlig måte.

Håvard Sveinungsen fra Vardø ble kåret til årets lærling i Finnmark. Håvard er ansatt i Varanger KraftEntreprenør og jobber i Prosjekt- og anleggsavdelingen.

OKTOBER:

Flere nye innkjøpsavtaler ble inngått, blant annet om innkjøp av målerutstyr. Avtalene hadde utspring i Elinor-samarbeidet, som Varanger Kraft er en del av.

NOVEMBER:

Arbeidet med PDA-prosjektet ble startet opp. PDA står for Personal Data Assistant og skal få montørene over på en digital plattform. Dermed kan både timeregistrering, jobbplanlegging og dokumentasjon håndteres elektronisk.

Avdelingen startet med å gjennomføre arbeid på nyanlegg i Sør-Varanger, samt arbeid med fase 1 av ny 22kV-linje mellom Byluft og Varangerbotn

Varanger Kraft-fondet tildelte totalt 55 000,- til tre mottakere: Nesseby Idrettsforenings bordtennisgruppe, Båtsfjord historie- og museumslag og Kirkenes svømmeklubb.

DESEMBER:

Konsernstyret gjorde et betinget vedtak til trinn 1 av vindkraftprosjektet på Rákkocearru i Berlevåg kommune. Arbeidet med klargjøring av de siste forretningsmessige forholdene fortsatte inn i 2013.

Varanger KraftUtvikling hadde ca. 3000 tilknyttede kunder i Øst-Finnmark. Og over 7000 personer innenfor dekningsområdet, altså potensielle kunder i Varanger Bynett.

I romjula begynte visningen av profilfilmen på tv og på publikumsskjermer i Varanger Krafts kundemottak, som en opptakt til jubileumsåret 2013.

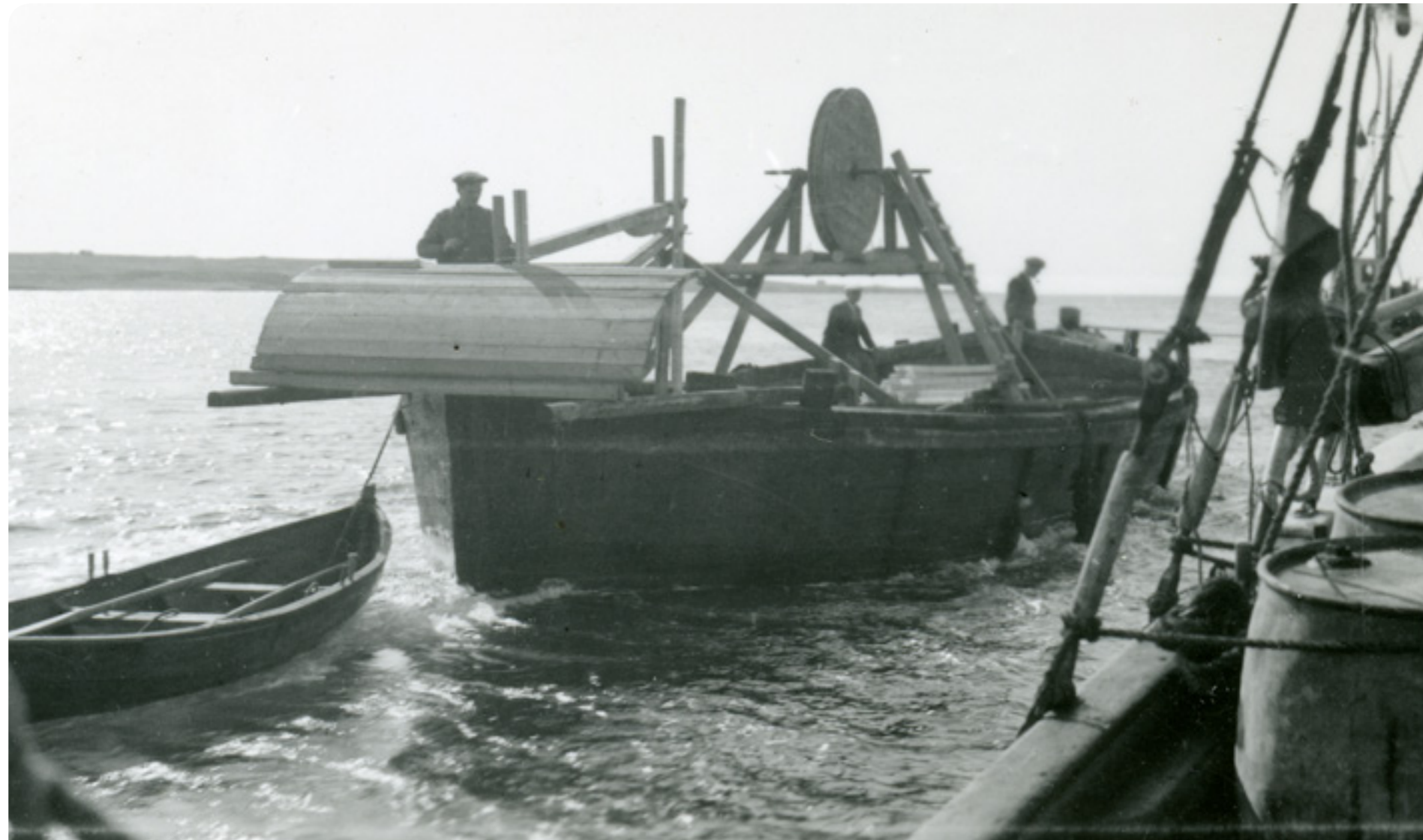
VARANGER KRAFT 75 ÅR I SAMFUNNETS TJENESTE

I 2013 markerer Varanger Kraft sine første 75 år. I denne årsrapporten skal vi se nærmere på de siste 25 år av selskapets historie. I dag er Varanger Kraft AS et vertikalintegret kraftkonsern som driver med produksjon, distribusjon og salg av strøm, i tillegg tilbys bredbånd via fiber og entreprenørtjenester innenfor vårt fagområde.

Dagens Varanger Kraft AS har sitt utspring i Varangerhalvøens kraftselskap, som ble stiftet 6. mars 1938. Gjennom sammenslåing og samarbeid med andre kraftselskap vokste selskapet frem.

Det første femti årene av selskapets historie er beskrevet i boka «Med lys over landet» som ble gitt ut i forbindelse med jubileet i 1988. Her fortelles blant annet historien om strevet med å få stabil drift ved kraftverket i Kongsfjord. Forholdene for mannskapene som bygde og vedlikeholdt linjenettet i vårt værharde område er også sentrale i boka. Kraftverket i Kongsfjord ble påbegynt før krigen og okkupasjonsmakten forsøkte å ferdigstille verket. Norske arbeidere utviste passende dårlig arbeidsmoral og verket ble ikke ferdig så lenge krigen varte. Under utøvelsen av den brente jords taktikk, ble også kraftverket i Kongsfjord forsøkt ødelagt av de tyske styrkene. Skadene på verket var imidlertid ikke så store. Når kraftlaget igjen klarte å organisere seg etter krigen ble kraftverket ferdigstilt og tatt i bruk. Imidlertid skapte det dårlige arbeidet under krigen og dårlig fjell i tunnelene, stadige vanskeligheter i flere tiår fremover. Senere ble det også bygd et kraftverk i Gandvik i Nesseby og elvekraftverkene på Skogfoss og Melkefoss i Pasvik. Elvekraftverkene i Pasvik ble bygd av Sameiet Skogfoss, hvor Varanger Kraft og AS Sydvaranger eide halvparten hver. Produksjonen ved kraftverket på Melkefoss startet i 1978.

Arbeidet med linjene var preget av de lange avstandene, det harde klimaet og ikke minst mangel på utstyr og kommunikasjon. Familiene som satt hjemme mens montørene var ute på arbeid visste aldri når mannskapene kom hjem igjen. Det kunne gå dager og noen ganger uker før de kom ned fra fjellet og feilen var reparert. Arbeidet på fjellet

Før tunnelen ble strømmen til Vardø ført i sjøkabler under Bussesundet. Bildet kan være fra 1946.

Tidligere økonomisjef Ivar Pedersen husker godt strømrasjoneringene man måtte gjennomføre til utpå 1970-tallet.

Julelunsj på Varanger Kraftlag antakelig på 1970-tallet. Fra venstre: Olaf Ananiassen, Aage Andreassen, Arvid Johansen, Halvdan Hansen, Håkon Tapio og Evald Hansen.

Festligheter i forbindelse med en julelunsj, antakelig på 1970-tallet. Fra venstre Olav Grøttum, ukjent dame og Georg Hildonen med maske.

Man tager det man haver. En del av rørgata ble brukt som bolig av arbeiderne under byggingen av kraftverket i Kongsfjord. Algot Sandmo kan ha vært en av dem.

Arbeidsfolk på Kongsfjord. Dette bildet kan være fra slutten av 1940- eller 50-tallet.

Arbeiderne bodde på kraftstasjonen med familiene sine. Fra venstre: Tuppa Bohinen, datteren, maskinist Einar Bohinen, ukjent, ukjent, Daniel Hansen og Selma Hansen. Bildet kan ha vært tatt tidlig på 1950-tallet.

En generator ankommer havna i Kongsfjord. Bildet kan være fra slutten av 1930-tallet.

Folk og utstyr ble ofte transportert til Kongsfjord kraftstasjon med beltevogn, såkalt "Wiesel". Bildet kan være fra 1950-tallet.

Pause i arbeidet. Bildet kan være fra 1950-tallet.

var et slit. All transport foregikk med hest eller utstyret ble båret av montørene. De første motoriserte kjøretøyene var heller ikke særlig pålitelige og krevde hyppig vedlikehold. I dag er snøskuter og firehjuls-drevne biler standardutstyr for montørene, i likhet med smarttelefoner.

En spesiell episode som får omtale i boka, og som veteranene i selskapet ofte vender tilbake til, er det store linjefallet mellom Vardø og Vadsø sommeren 1977. Da falt flere kilometer med linje ned i en svært uventet og kraftig storm rundt sankthans. Det tok lang tid og stor innsats fra

egne og innleide mannskaper å få på plass strømforsyningen til Vardø igjen.

Stabil forsyning av elektrisitet var ingen selvfølge de første tiårene. Mangeårig økonomisjef Ivar Pedersen forteller om omfattende strømrasjonering og soneutkoplinger et godt stykke inn på 1970-tallet. Behovet for elektrisk kraft syntes å øke raskere enn man klarte å bygge ut. Dette førte ikke bare til et stadig underskudd på energi, men linjennettet måtte også oppgraderes og bygges ut kontinuerlig. Det var først

ET HELT LIV MED VARANGER KRAFT

Aslaug Baumann var 20 år gammel da hun hadde sin første arbeidsdag i Varanger Kraft 1. april 1963. Hun kunne ikke vite hvilken reise hun la ut på i Varanger Kraft. Baumann ble pensjonist i 2010, 47 år etter at hun begynte. Men i 2012 var hun nok en gang i jobb for Varanger Kraft, denne gangen i kundesenteret i Vadsø.

Aslaug Baumann startet med å behandle strømgeregninger for hånd. Senere var hun med da Varanger Kraft tok i bruk sin første EDB-maskin i 1968. Da ble hun sendt på programmeringskurs og skulle lære OHIO-engelsk. Det var for å lage hullkort, men i Varanger Kraft tok man i bruk magnetkort i stedet. Etter hvert ble det mange data-systemer. Baumann forteller litt oppgitt

om merarbeidet det var å bytte system, for det var sjelden eller aldri mulig å overføre data fra de gamle systemene. Det ble dobbeltarbeid og merarbeid.

Etter noen år begynte hun å arbeide med lønn og avanserte senere til regnskaps-sjef. Alt uten å ha noe skolegang utover realskolen. Kompetansen hadde hun opparbeidet seg gjennom erfaring.

En stor jobb Baumann var sterkt delaktig i var oppbyggingen av anleggsregisteret, først i ett system, senere i et nytt. Hun kan fortelle om alt arbeidet med å legge om regnskapsføringen fra kommunal-modell til føring etter Regnskapsloven og Aksjeloven tidlig på 1990-tallet.

Under anleggsperioden da Kongsfjord kraftstasjon ble bygd på slutten av 1930-tallet.

Her har man gravd seg ned til døra vinterstid. Jenta til venstre kan være datteren til maskinist Einar Bohinen. Mannen med lue kan være Fridtjof Thingstad fra Berlevåg, som var driftsbestyrer fra 1958-1962. De øvrige er ukjente. Bildet er antakelig fra 1950-tallet.

Kongsfjord kraftstasjon under bygging. På bildet ser man at det er støpt fundamentet for rørgata, men at den ennå ikke er montert. Bildet er fra slutten av 1930-tallet.

Fra byggingen av Kongsfjord kraftstasjon.

i 1988 at Varangerbotn trafostasjon var ferdig utbygd med forbindelse både vestover i Finnmark og overføringslinje til Finland. Dette forbedret forsyningssikkerheten og kapasiteten betydelig.

Frem til dereguleringen av kraftmarkedet ble strømprisen fastsatt av styret i Varanger Kraft AL basert på kostnader ved drift og investeringer. Dersom styret for selskapet syntes at prisen ble for høy, ble investeringer og vedlikehold utsatt i tid. Agnar M. Johansen var direktør for selskapet i årene 1983 til 1995. Han forteller at fokuset på å tilby eierne og kunden billig elektrisk kraft hadde vært så sterkt at det hadde gått utover vedlikehold og utbygginger. I løpet av de to første årene som direktør

økte han derfor prisen på strøm med en tredel. Dette skapte selvsagt reaksjoner hos kundene, som også eide andelslaget. Johansen mener likevel at det var nødvendig og at prisøkningene ble akseptert fordi selskapet klarte å gjøre forsyningen av strøm mer stabil. Johansen forteller at målet for selskapet var lave strømpriser for kundene og balanse i regnskapene. Det var ingen eiere som hentet utbytte fra selskapet og man kan beskrive selskapet mer som en kommunal tjenesteleverandør enn et kommersielt foretak.

Finansiert med betydelige økninger i strømprisen kunne selskapet fra midten av 1980-tallet starte en betydelig konsolidering. Linjenettet

Hovedkontoret til Varanger Kraftlag var i mange år dette bygget i Oscarsgata i Vadsø.

ble inspisert og vedlikeholdt og det ble laget systematiske planer for dette arbeidet. I årene som kom ble det bygd nye montørstasjoner, eller sonekontor som var betegnelsen den gang, i Varangerbotn, Berlevåg og Båtsfjord. I 1998 kjøpte kraftlaget et nytt bygg i Vardø. I 1986 ble en ny fløy av administrasjonsbygget i Vadsø tatt i bruk. Samtidig ble det bygd et nytt bygg på Hesseng ved Kirkenes. Et bygg som senere ble utvidet og modernisert flere ganger.

Ved 50-årsmarkeringen i 1988 var det meste av dagens infrastruktur på plass. Ikke bare var nye montørstasjoner tatt i bruk og nettet oppgradert, selskapet hadde også redusert sin gjeld betydelig. Det var

Bybildet i Vadsø, antakelig på slutten av 1930-tallet. Det kan være Kirkegata sett mot sør.

et solid kraftselskap som fylte 50 år i 1988.

Det har skjedd mye med Varanger Kraftlag siden 1988. På de neste sidene ønsker vi å presentere hovedlinjene i den utviklingen selskapet har gått gjennom. Stikkord vil være omdannelsen fra kraftlag til aksjeselskap og senere til konsern, ekspansjon gjennom oppkjøp av AS Sydvaranger, nye satsinger, men også utviklingen av kjernevirksomheten. Selv om selskapet har endret seg mye gjennom de 75 årene selskapet har eksistert, er fokuset i Varanger Kraft det samme i dag. Vår jobb nummer én er å sørge for «lys i lampen».

Kontrolltavla på Kongsfjord

Sjøkabel legges i Bussesundet. Dette bildet kan være fra 1946, da det ble lagt ny kabel etter at den forrige ble ødelagt av en mine.

GOVERT BIRKELAND - EN FARGERIK LEDER

Noen mennesker setter flere spor enn andre. Et slikt menneske var Govert Birkeland, mangeårig administrasjonssjef i Varanger Kraft. Det eksisterer mange historier i Varanger Kraft hvor Birkeland har hovedrollen. Han var utdannet jurist og en mann med sterke meninger. Dessverre var han plaget med flyskrekk. En gang nektet han et fly å ta av, fordi han mente dekkene var blankslitte og farlige. Flyskrekken førte til at han ofte kjørte sin Citroën 2CV til Oslo for å delta i møter, eller til Rovaniemi og videre med tog og båt til Oslo.

Birkeland var uvanlig interessert i båter. Han hadde flere båter og en av dem het «Havblikk». Det var en trebåt som han la ned mye arbeid i, men overbygget var så dårlig at han aldri fikk gjort ferdig båten. Den ble etter hvert en plage for andre bru-

kere av havna. Et forslag om å ta båten opp i hagen hjemme ble avvist av kona Olga. Noen av montørene hadde nylig vært på sprengningskurs og Birkeland så sitt snitt til å utnytte kompetansen. Men Birkeland var bekymret: - Hva om lunta slukner? - Vi lader dobbelt, var svaret fra montørene. Det viste seg at ladningen av mer enn tilstrekkelig. Senere omtalte Birkeland det slik: «Havblikk» gikk ikke ned, den gikk opp. Det lå bare noen plankebitar og fløt på vannet etter sprengningen.

Slike historier var typiske for Birkeland. Han var ellers en mann som var opptatt av at folk skulle få det de hadde krav på. Han oppfordret ansatte som var samboende til å skaffe seg samboeravtale og så til at pensjonistene fikk det de skulle ha. Govert Birkeland døde i 1988 etter kort tids sykdom.

FRA TJENESTELEVERANDØR TIL KOMMUNAL PENGEMASKIN

Som andelslag hadde Varanger Kraft som mål å tilby en stabil og god strømforsyning til sine eiere; kundene. Økonomisk var målet å gå i balanse. Endrede rammevilkår førte til at selskapet gikk fra andelslag til aksjeselskap og fokuset på overskudd og fortjeneste økte.

Linjearbeid, antakelig på 1980-tallet.

Alle kraftstolper er merket både med nummer og det velkjente merket "Høyspenning livsfare".

Store kabeltromler som skal fraktes ut til linjene. Bildet er antakelig fra 1980-tallet.

Med et bedre inntektsgrunnlag og mindre gjeld var selskapet i 1988 god rustet for fremtidige utfordringer. I årene som fulgte ble flere store forsterkninger og forbedringer gjennomført i linjennettet. Etter pålegg fra NVE ble det i årene 1988-1996 foretatt utskiftninger av et større antall høyspentbrytere ved ulike anlegg tilhørende Varanger Kraft.

Samtlige transformatorstasjoner gjennomgikk rehabilitering i årene 1989 til 1998. Senere ble nye transformatorstasjoner bygd i Gandvik, Neiden og Bjørnevatn. Fjernstyring av de fleste større stasjoner ble utbygd og selskapet opplevde, som alle andre, en revolusjon på IKT-siden. Allerede tidlig på 1960-tallet hadde Varanger Kraft skaffet sin første EDB-maskin; en av de aller første i sitt slag i Finnmark. I 1988 ble det opplyst i årsmeldingen at selskapet disponerte 24 mobiltelefoner for NMT-nettet. En konsesjon for et lite antall håndholdte kommunikasjonsradioer ble også omtalt. I 2012 startet innføringen av nye løsninger som skal gi montørene tilgang på e-post, intranett og arbeidsordresystemet mens de er på jobb i felt. Avanserte IT-systemer er blitt en del av hverdagen på alle nivåer i selskapet.

Veien opp til kraftstasjonen på Kongsfjord blir åpnet om våren. Bildet er antakelig fra 1970-tallet.

Snøskuteren har vært et uunnværlig fremkomstmiddel for montørene siden 1970-tallet. Legg merke til skiene bakpå. Bildet er fra 1980-tallet.

Transformatorstasjonen i Varangerbotn.

Roger Jørgensen driver linjestikking på 1970-tallet. Jørgensen er i dag regionalnettsjef i Varanger Kraft.

Montører på jobb på brua i Kiberg i 1996.

På 1990-tallet begynte arbeidet med Netbas, et system som kartla alt av linjer og installasjoner i Varanger Kraft.

Det er ikke alltid snøskuteren kommer frem.

Selskapet startet også arbeidet med å dokumentere alle anlegg og tegne plasseringen inn på kart. Til å begynne med foregikk dette med manuell innmåling og tegning på overføringsfilm på kart. Senere ble det utført med moderne utstyr basert på GPS. Dataene ble etter hvert benyttet i et datasystem som holder oversikt over nettet Varanger Kraft har ansvaret for. Dette registreringsarbeidet kom relativt tidlig i gang, og daglig leder i Varanger KraftNett Leif Edmund Jankila mener dette har spart selskapet for mye ekstra arbeid. Senere ble nemlig dette pålagt alle kraftselskapene gjennom forskrift.

I 1991 kom den nye Energiloven og kraftselskapene ble underlagt Regnskapsloven og Lov om aksjeselskap. Den nye loven inneholdt også krav til kvalitet i strømforsyningen. Dette førte til at selskapet måtte gjennomgå hele sin virksomhet med tanke på å sikre at kvaliteten, driften og regnskapet var innenfor lovverket.

En viktig del av denne jobben ble gjort når selskapet startet arbeidet

med sitt internkontrollsystem. Da måtte Varanger Kraft analysere hvilke krav som ble stilt til virksomheten gjennom ulike lover og forskrifter. Deretter måtte alle arbeidsoperasjoner som berører helse, miljø og sikkerhet, beskrives med rutiner. Dette måtte i sin tur følges opp med avvikshåndtering, justeringer og nye rutiner etter hvert som utviklingen skred frem. Det er en betydningsfull og stor jobb å holde planverket oppdatert og i henhold til alle forskrifter. Selskapet må jevnlig svare på spørsmål fra mange ulike myndigheter omkring disse rutinene.

Hittil hadde Varanger Kraft AL drevet virksomheten uten mål om overskudd. Andelseierne ble ansett å være en stabil strømforsyning og lave strømpriser. Dette hadde vært førende for selskapet i alle år. Med den nye energiloven kom man til et veiskille. Myndighetene kom nå med krav om at kraftselskapene skulle følge flere nye lover og signaliserte at omsetning av strøm skulle skje i et marked med fri konkurranse.

Vakkert vinterlys. Montørene opplever det verste, men også det beste været når de er ute på jobb.

De nye kravene ført til at mange kraftlag rundt omkring i Norge ble omdannet til aksjeselskap. Dette ble av ledelsen vurdert som den eneste farbare vei også for Varanger Kraft. Det forteller tidligere administrerende direktør Agnar Johansen. Arbeidet med å omdanne kraftselskapet til aksjeselskap startet. Det ble raskt klart at selskapets styrende organer var tilhenger av denne omorganiseringen. Dermed ble det bestemt at andelsbrevene skulle innløses til pålydende. Agnar Johansen og daværende økonomisjef Ivar Pedersen forteller at oversikten over andelseier ikke var så oppdatert at det var mulig å konvertere andelene til aksjer i selskapet uten videre.

Noen ganske få andelseiere protesterte fordi de mente andelene var verdt betydelig mer enn pålydende. Ledelsen i Varanger Kraft sto på sitt med støtte i lovverk og tidligere dommer i liknende saker. Totalt ble det

utbetalt i overkant av en halv million kroner i forbindelse med innfrielse av andelsbrev.

1994 ble det første driftsåret for Varanger Kraft som aksjeselskap. Aksjene ble fordelt til kommunene etter folketallet. Dette gav fordelingen av aksjene som selskapet fortsatt har, med kommunene Sør-Varanger og Vadsø som de største eierne. Med den nye organisasjonsformen kom også muligheten for å hente ut utbytte fra selskapet. Allerede i 1995 fikk kommunene utbetalt sitt første utbytte noensinne fra Varanger Kraft AS. I årene fra 1995 til og med 2011 har selskapet betalt ut mer enn 407 millioner kroner i utbytte. I tillegg fikk kommunene i 2006 utbetalt 100 millioner kroner fordi man hadde konvertert egenkapital til ansvarlige lån som da ble innfridd.

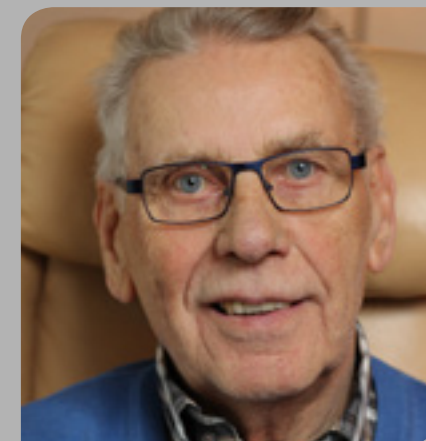
DIREKTØR AGNAR JOHANSEN

Han kom fra Nordvågen i Nordkapp. På slutten av krigen ble han tvangsevakuert til Lofoten, og tjente selv penger for å betale studiene. Med bakgrunn som sivilingeniør fra NTH, erfaring fra Jacobsen Elektriske i Oslo og Sydvaranger i Kirkenes, ble han ansatt som direktør i 1983. Han satt som direktør helt til 1995 da han gikk over til pensjonisttilværelsen.

Johansen sier selv at han søkte jobben i Varanger Kraft fordi jobben ved Sydvaranger allerede i 1983 føltes usikker. Ifølge ham selv overtok han ansvaret for et selskap der ønsket om å tilby billig strøm hadde gått utover vedlikehold og oppgraderinger. Det var mye å ta fatt i.

I årene som kom ble det bygd nye montørstasjoner og administrasjonsbygg, samtidig som gjelda i selskapet ble redusert. Vedlikeholdet ble systematisert og mye skjedde med organisasjonen. I 1990 ble kraftselskapene underlagt Regnskapsloven og Aksjeloven og det kom krav om skille driften av kraftnettet fra strømsalget. Samtidig ble det åpnet for konkurranse på strømmarkedet. 1994 var selskapets første år som aksjeselskap.

Agnar Johansen bor i dag på Spydeberg. Ennå røyker han. - Jeg bare pøffer, sier han med et avvæpnende smil.

KAMPEN OM SYDVARANGER

For Varanger Kraft hadde hjørnesteinsbedriften i Sør-Varanger, Sydvaranger ASA, vært en viktig partner gjennom flere tiår. Gjennom Sameiet Skogfoss bygde de to selskapene Skogfoss Kraftverk i Pasvik, som stod ferdig i 1964. Senere ble dette til Sameiet Pasvik Kraft etter at Melkefoss kraftverk stod ferdig i 1978.

Skogfoss kraftstasjon ble satt i drift i 1964. Her er et bilde fra anleggsperioden.

De to kraftverkene i Pasvik produserer langt mer kraft enn de to mindre anleggene Varanger Kraft opprinnelig hadde i Kongsfjord og Gandvik. Den årlige produksjonen i Pasvik ligger på om lag 380 GWh, mens de to små kraftverkene bringer samlet gjennomsnittlig produksjon opp i 423 GWh årlig.

I mange år disponerte Varanger Kraft bare sin halvpart av produksjonen i Pasvik til sine abonnenter. Etter hvert gikk aktiviteten i gruvene ned og Varanger Kraft kunne hente mer av kraften til sine øvrige kunder.

Kraftverkene i Pasvik var altså av uvurderlig betydning både for Varanger Kraft økonomisk og for forsyningssikkerheten i området. Tidlig på 1990-tallet ble det stadig tydeligere at gruvedriften stod i fare for å bli nedlagt.

Ifølge mangeårig styreleder i Varanger Kraft Einar Johansen og tidligere direktør Johannes Sønstebø, førte dette til at styret i Varanger Kraft flere ganger drøftet framtidssiktene for partneren, og dermed Sameiet Pasvik Kraft.

I 1994 ble sameiet omdannet til et selskap med delt ansvar og fikk navnet Pasvik Kraft DA. Da hadde eierne først blitt enige om at sameiet burde omdannes til et aksjeselskap. I forbindelse med omdannelsen til Pasvik Kraft DA ble det inngått en ny selskapsavtale. I denne avtalen het det at selskapet skulle følge det til en hver tid gjeldende lovverk, og to paragrafer i Selskapsloven ble trukket frem. Paragrafene regulerer oppløsning av samarbeidet. Det kan være aktuelt om noen av partene vil selge sin andel eller om det oppstår konflikt. I en konflikt kan partene kreve at den som har opptrådt illojal må forlate samarbeidet. Intensjonene bak avtalen ble utdypet i en samarbeidsavtale mellom Varanger Kraft og Sydvaranger. Disse avtalene skulle vise seg å bli svært viktige.

Staten hadde i løpet av mange år skutt inn milliardbeløp i Sør-Varanger for å bidra til omstilling både i kommunen og i gruveselskapet. Markedet for jernmalm var dårlig i mange år og dette så ikke ut til å ha noen ende. Den 9. mai 1996 sendte Nærings- og Energidepartementet ut en pressemelding hvor det ble kunngjort at staten ikke ville bidra med penger til fortsatt drift ved gruvene. Den malmbaserte virksomheten

ble avviklet i løpet av 1996.

Samtidig som staten vurderte sitt engasjement i Sydvaranger, pågikk diskusjonene i styret for Varanger Kraft omkring fremtiden for Pasvik Kraft. Disse diskusjonene foregikk for en stor del utenfor agenda og beskrives som uformelle av både Sønstebø og Johansen. Etter hvert kom disse drøftelsene til et punkt hvor direktøren bad styrelederen om en avklaring; skulle Varanger Kraft ha som mål å kjøpe Sydvarangers andel av Pasvik Kraft? Svaret fra styret var at denne muligheten skulle undersøkes, selv om det var klart at det ville kreve store ressurser.

Om lag en måned før pressemeldingen fra regjeringen, tok direktør Johannes Sønstebø kontakt med ledelsen i Sydvaranger. Der la han fram ønsket om å overta hele Pasvik Kraft. Denne henvendelsen var på mange vis starten på en prosess som skulle løpe i tre og et halvt år. Forslaget ble etter hvert avvist av ledelsen i gruveselskapet.

Med regjeringens vedtak om å stanse den jernmalmbaserte virksomheten kom også selskapets andel i Pasvik Kraft i spill. I vedtaket om å

Styret i Varanger Kraft tidlig på 1990-tallet. Bakerst fra venstre: Leif Sundelin, Jarle Andreassen, Svein Dragnes og Hans Kåre Karlsen. Foran fra venstre: Evelyn Olsen Lid, styreleder Einar Johansen og Aslaug Eriksen.

Kirkenes; kommunesenteret i Sør-Varanger.

legge ned virksomheten i Sør-Varanger ble ansvaret for avvikling av driften og salg av eiendeler overlatt til Sydvaranger selv. Høsten 1996 ble selskapet Fondsfinans engasjert for å forestå salget av gruveselskapets andel av Pasvik Kraft.

Nå tok Varanger Kraft igjen kontakt for å gjøre det klart at selskapet fortsatt var interessert i å overta hele Pasvik Kraft. Fondsfinans forsøkte å finne flere interessenter som kunne skape konkurranse og drive prisen på kraftverkene opp. Sommeren 1997 ble det inngått en intensjonsavtale om salg av Sydvarangers andel til det svenske selskapet Vattenfall og Østfold Energi. Ifølge avtalen skulle Vattenfall etter handelen eie 33,3 prosent og Østfold Energi eie 16,7 prosent av Pasvik Kraft.

Varanger Kraft nektet å godta Vattenfall og Østfold Energi som nye eiere i Pasvik Kraft, og henviste til selskapsavtalen og samarbeidsavtalen mellom de to selskapene som eide Pasvik Kraft.

Gyldigheten av disse avtalene ble mat for juristene. Flere utredninger av styrken i en slik avtale ble laget. Representantene for Fondsfinans avviste slike avtaler som gammeldags tull og mente at slikt kunne man ikke ha. Det forteller Einar Johansen som var styreleder i Varanger Kraft på denne tiden.

Selv om slike utredninger aldri er kategoriske, skinte det gjennom at det skulle mye til for at Sydvaranger kunne selge sin andel til en ny eier som Varanger Kraft ikke godkjente.

I et forsøk på å omgå denne avtalen forsøkte også Sydvaranger å

selge sin andel av kraften fra Pasvik Kraft på langvarige kontrakter til Vattenfall. Dette ble ikke tatt godt imot av Varanger Kraft, som vurderte det som en mulig illojal handling fra Sydvaranger. Ifølge avtalene i Pasvik Kraft og det norske lovverket, kunne dette føre til tvangsutløsning. Det vil si at Varanger Kraft kunne krevd at Sydvaranger skulle forlatt samarbeidet mot økonomisk oppgjør. Så langt kom det imidlertid ikke.

Tidligere direktør Johannes Sønstebø og styreleder Einar Johansen forteller at i tiden som kom, brukte selskapet store ressurser på å få kjøpt hele Pasvik Kraft. Dette arbeidet skulle pågå frem til høsten 1999. Underveis kom det stadige utspill fra Fondsfinans. Selskapets ledelse ble kontakt av selger både seint og tidlig, nattetid og i ferier. Stadig nye kjøpere dukket angivelig opp på arenaen og beskjeder om at Varanger Kraft var ute av budprosessen kom både skriftlig og muntlig. Både Sønstebø og Johansen omtaler dette som en krevende tid med mye spill omkring budprosessen.

I et brev til Sydvaranger påpekte ledelsen i Varanger Kraft at budprosessen var uryddig og preget av sprikende informasjon. Selskapet ba om opplysninger om hvor budprosessen sto, hvor mange interessenter og hvilke bud som forelå. Det ble avvist av Sydvaranger ved Fondsfinans. Varanger Kraft fikk også beskjed om at selskapet var ute av budprosessen.

Vattenfall, som var en av interessentene, henvendte seg også til Varanger Kraft for å kjøpe hele Pasvik Kraft. Dette tilbudet ble avvist av Varanger Kraft.

Intensjonsavtalen om salg av Sydvarangers andel av Pasvik Kraft med Vattenfall og Østfold Energi gikk ut ved nyttår 1998. I mars 1998 ga Sydvaranger beskjed om at selskapet av forretningsmessige årsaker ikke ønsket å selge sin andel i Pasvik Kraft.

I juni 1999 vedtok regjeringen at staten skulle selge sine aksjer i Sydvaranger. Også denne gangen gikk salgsoppgjøret til Fondsfinans. Sydvaranger var på denne tiden notert ved Oslo Børs og etter kort tid la Varanger Kraft inn et offentlig bud på hele selskapet.

Ved å legge frem et åpent bud på børsen, la Varanger Kraft press på eierne av Sydvaranger. Et slikt bud skal ifølge loven besvares innen en gitt frist på noen uker. Dette budet ble justert noe etter forhandlinger. Budet prissette Sydvaranger til i underkant av 250 millioner kroner. 3. desember 1999 aksepterte Nærings- og Handelsdepartementet Varanger Krafts bud på statens aksjer i Sydvaranger.

Dette ble mottatt med stor skepsis i Sør-Varanger. Skulle det lille kraftselskapet kjøpe den store hjørnesteinsbedriften Sydvaranger? Hvordan

EINAR JOHANSEN - STYRELEDER I 20 ÅR

En vårdag i 1984 ble arbeiderpartimannen, ordføreren og fiskarlagsmannen Einar Johansen innkalt til Erling Arvola. Arvola var redaktør i Dagbladet Finnmarken og leder for valgkomitéen i Varanger Kraft. Han ville ha Einar Johansen som ny styreleder i Varanger Kraftlag. - Det var i grunnen ikke så mye å diskutere. Det gjorde man ikke når Erling Arvola gav beskjed, sier Einar Johansen.

På denne tiden var kraftlaget på mange måter godt drevet allerede, men det var ting å ta tak i. For eksempel var det utstrakt bruk av permisjoner, samt at arbeidet kunne være mer sesongpreget enn godt var.

Einar Johansen utviklet etter hvert en rolle som styreleder hvor han hadde god kontakt med selskapet. Han var stadig innom hovedkontoret i Vadsø for å treffe ansatte og danne seg et bilde av hva som rørte seg i selskapet.

Johansen fikk en sentral rolle i kjøpet av Sydvaranger ASA. Her kom hans lange og brede politiske erfaring til god nytte. Han forteller at Fondsfinans, som representerte Sydvaranger ASA i forsøket på salget av Pasvik Kraft og senere staten i salget av Sydvaranger ASA, så på Varanger Kraft som en brysom aktør. Johansen følte at Varanger Kraft ikke ble tatt seriøst.

Johansen har vært med på alle de store avgjørelsene de siste 25 årene: omdannelsen til AS, kjøpet av Sydvaranger, omdannelsen til konsern og satsingen på fiber og vind.

Samtidig var han valgt ordfører, fylkestingsrepresentant og vararepresentant på Stortinget for Karl Eirik Schjøtt-Pedersen. Johansen har hatt mange styreverv, flere verv i Norges Fiskarlag, samt andre organisasjoner og virksomheter knyttet til fiskeri. I Varanger Kraft var Einar Johansen styreleder frem til 2004.

I konsesjonsvilkårene for kraftverkene i Pasvikvassdraget forpliktes selskapet til oppdrett og utsetting av fisk. Slik begrenses ulempene av kraftproduksjonen.

ville det påvirke mulighetene for fremtidig gruvedrift? Hva ville skjje med de store eiendommene, kaianleggene med mer i Kirkenes?

Staten var ikke eneste eier av Sydvaranger. En mindre post aksjer var eid av private. Noen valgte å selge sine aksjer sammen med staten til samme pris. Varanger Kraft krevde tvangsutløsning av minoritetsaksjonærene. Noen få aksjonærer mente budet var for lavt og satte seg mot tvangsutløsningen. De lyktes med å presse prisen på sine aksjer noe opp, etter en prosess som krevde tid og ressurser av Varanger Kraft.

Sydvaranger var heller ikke vant til å bli styrt av en kommersiell eier. Det oppsto strid om utlevering av opplysninger og kontroll over selskapet. Allerede året etter oppkjøpet overtok Varanger Kraft det direkte eierskapet og kontrollen i Pasvik Kraft DA, og selskapet ble omdannet til AS 29. desember 2000. Samtidig ble Sydvaranger ASA tatt av børsen og omdannet til ordinært aksjeselskap.

Samme år ble 100 millioner kroner av aksjekapitalen i Varanger Kraft gjort om til et ansvarlig lån hos eierne. Det ga selskapet skattefordeler og eierne et forutsigbart utbytte for kapitalen, fordi selskapet betalte renter for lånet. Sør-Varanger kommune fikk imidlertid omgjort sin andel av dette lånet til aksjer i Sydvaranger AS. Kommunen fikk 37 prosent av aksjene og dermed større innflytelse i selskapet.

Etter kjøpet var usikkerheten stor. Det var gjort avsetninger til opprydning etter gruvedriften, men ingen visste hvor mye dette reelt kunne

komme til å koste. Det ville være en klar fordel for Varanger Kraft dersom driften i gruvene ble videreført, fordi man da kunne utsette eller slippe unna ansvaret for opprydding. Sør-Varanger kommune var bekymret for fremtiden for gruvene og ønsket å sikre seg kontroll med viktige områder i havna og kaier Sydvaranger eide der. Disse eiendommene fikk kommunen kjøpe av Sydvaranger.

Varanger Kraft hadde aldri som mål å bli sittende med eiendommene i Kirkenes og heller ikke å drive gruvedrift i egen regi. Selskapet hadde ingen kompetanse for drift av eiendommer og gruve, og derfor ble det jobbet med å finne interessenter som ønsket å kjøpe den gamle gruvekjempen.

Helt fra regjeringens avgjørelse om å selge Sydvaranger, og trolig lenge før, ble det diskutert heftig hvor mye selskapet kunne være verdt. Noen hevdet at det var verdier for så mye som 2,5 milliarder kroner.

Tidligere økonomisjef i Varanger Kraft, Trond Knudsen, forteller at interessen for å kjøpe selskapet var liten, og ingenting tydet på at noen mente det var så store verdier i selskapet.

I 2006 kom selskapet Rådhusplassen 1 på banen. Bak selskapet sto Nordberg Eiendom ledet av Kristian Nordberg. Selskapet ønsket å utvikle eiendommene Sydvaranger eide, og i samarbeid med lokale krefter legge til rette for videre gruvedrift i regi av andre aktører. Etter store diskusjoner og hard debatt gikk Sør-Varanger kommune inn for salg av Sydvaranger til Rådhusplassen 1.

I forbindelse med kjøpet sikret Varanger Kraft seg pant i eiendommer i Nordberg Eiendom for 20 millioner kroner. Det ble gjort for å sikre oppgjøret. Når fristen for å betale for handelen gikk ut, trådte Tschudi Shipping Company inn i avtalen og overtok som eier av Sydvaranger.

Kjøpet av Sydvaranger ASA ga Varanger Kraft kontroll med kraftverkene i Pasvik, i tillegg til store skattefordeler. Deretter ga salget av selskapet om lag 70 millioner kroner.

Ingen vil i dag hevde annet enn at kjøpet av Sydvaranger er det viktigste som har skjedd i Varanger Krafts historie de siste 25 år. Uten denne transaksjonen ville ikke eierne fått så stort utbytte fra selskapet som tilfellet har vært de siste årene. Varanger Kraft ville heller ikke vært rustet for å ta på seg nye store investeringer. Dagens eiere har mye å takke de som gjennomførte den lange kampen for kraftverkene i Pasvik for.

DIREKTØR JOHANNES SØNSTEBØ

Administrerende direktør Johannes Sønstebo var sentral i forbindelse med oppkjøpet av Sydvaranger ASA. Han tok den første kontakten med selskapet med tanke på å kjøpe hele Pasvik Kraft, allerede i april 1996. Sønstebo ble ansatt som assisterende direktør i Varanger Kraft i 1993. Han hadde da bakgrunn som produksjonssjef på en mekanisk avdeling i Kongsberg Våpenfabrikk og senere som daglig leder for en vaskeribedrift eid av Buskerud fylke. Han ble ansatt som direktør i 1995.

Sammen med styret og styreleder Einar Johansen jobbet Sønstebo med kjøp av Pasvik Kraft og senere Sydvaranger ASA. Varanger Kraft benyttet også konsulenter,

både juridiske og finansielle, for å skaffe seg best mulig beslutningsunderlag.

Til slutt betalte Varanger Kraft i underkant av 250 millioner kroner for Sydvaranger ASA i 1999. Finansiering var i følge Sønstebo ikke et problem; en telefon til den lokale banken var omtrent det som skulle til. Spørsmålet fra banken var heller om beløpet de bad om var nok og om Varanger Kraft trengte mer.

Selv om kjøpet av Sydvaranger ASA tok mye tid og ble sentralt i hans tid, ønsket han selv å utvikle organisasjonen i selskapet. Det var krevende arbeid, mente han. Sønstebo sluttet i Varanger Kraft mot slutten av 2001.

En norsk grensestolpe ved elvebredden i Pasvik. Skogfoss kraftstasjon i bakgrunnen.

DET GAMLE KRAFTLAGET BLIR KONSERN

Det vi i dag kjenner som kraftkonsernet Varanger Kraft AS, omtales fortsatt ofte som kraftlaget. Likevel er det i dag et ganske annet selskap enn det som feiret 50-årsjubileum i 1988. Selv om selskapet hovedsakelig driver den samme virksomheten i dag, har selskapet ekspandert og utviklet seg mye de siste 25 årene.

Linjearbeid utføres året rundt, i nesten all slags vær.

I 1988 var Varanger Kraft et andelslag, eid av kundene og kommunene i forsyningsområdet. De som arbeidet i selskapet på denne tiden, omtaler selskapet nærmest som en familie. Alle brettet opp armene og sto på når det oppsto nye utfordringer. Ved større hendelser kom folk på jobb uten noen innkalling. Sentralbord, driftssentral og andre funksjoner ble bemannet og montørene rykket ut for å finne og rette feil. Samholdet var sterkt og kundene hadde et nært forhold til selskapet, som de også var deleiere i.

På 1980-tallet ble strømforsyningen langt mer stabil. Det skyldtes forsterkninger og utbygginger av linjenettet. Samtidig hadde selskapet betalt ned gjeld og forsterket egen organisasjon. Nye montørstasjoner var på plass både i Berlevåg, Båtsfjord og Varangerbotn. Administrasjonsbygget i Vadsø var utvidet og et nytt bygg var på plass på Hesseng i Sør-Varanger. Hovedlageret i Vadsø stod klart og lageret i Varangerbotn ble utvidet. Det ble etter hvert bygd opp et betydelig lager også på Hesseng.

Med den nye Energiloven i 1991 kom kravet om å skille monopolvirksomheten i nettselskapet fra øvrig virksomhet. Formålet med loven var særlig å skille salg av strøm og øvrig virksomhet. Kundene skulle sikres et fritt valg av strømlieferandør uavhengig av nettselskapet. Kraftselskapene gikk fra å regnes som kommunale foretak med regnskap etter kommunal modell, til å bli underlagt Lov om aksjeselskap og Regnskapsloven. Selskapet måtte også begynne å betale skatt.

Markedet for salg av strøm utviklet seg raskt til å bli krevende og usikkert. Mens styret i kraftlaget tidligere fastsatte strømprisen basert på budsjetterte utgifter, ble

Store beltekjøretøy i bruk under linjearbeid tidlig på 1990-tallet.

Terje Daldorff på arbeid på Kongsfjord på 1980-tallet.

En pause i arbeidet, en gang på 1970-tallet.

Karsten Aronsen og en ukjent mann på arbeid på Kongsfjord. Bildet kan være fra tidlig på 1990-tallet.

Kjell Arne Jerijærvi og ukjent på linjearbeid tidlig på 2000-tallet.

kraftmarkedet nå åpnet for konkurranse. Kraftbørsen Nordpool kom i drift og strømprisen i Norge ble stadig mer avhengig av hva som skjedde i landene rundt oss. Fra å ha et betydelig kraftoverskudd innenlands, ble Norge nettoimportør av kraft i tørre og kalde år. For Varanger Kraft betydde frislippet på kraftmarkedet at selskapet måtte bruke stadig større ressurser på å sikre seg mot prissvingninger. Fortjenesten i strømsalget sank og i årsrapportene på begynnelsen av 1990-tallet ble markedet stadig omtalt som krevende. Varanger Kraft famlet for finne en løsning.

Med oppkjøpet av Sydvaranger i 1999 og dermed hundre prosent av Pasvik Kraft AS, ble selskapet betydelig større i grossistmarkedet. Mulighetene for inntjening og satsing på nye områder ble langt større. Både i grossistmarkedet og sluttbrukermarkedet måtte Varanger Kraft sikre seg mot tap ved svingninger i strømprisen. Etter hvert etablerte selskapet en egen salgsavdeling som hadde god kompetanse på kraftmarkedet. Prissikringen ble gjort gjennom eksterne selskaper og risikoen i omsetningen ble minimert. I denne perioden ble det fortløpende gjort mange små og store grep for å stake ut kursen videre. Andelslaget ble oppløst og Varanger Kraft AS var en realitet fra og med 1994.

Det pågikk nærmest fortløpende strategiprosesser for å kartlegge veien videre. En stund var målsettingen å bli en av de største aktørene i

landsdelen. Et ambisiøst mål som etter hvert ble valgt bort til fordel for et mer kunderettet fokus. Dagens slagord «Sikre og varige løsninger» med påhenget «for kunden hver dag» forteller om et selskap som ble mer opptatt av kundene enn egen ekspansjon.

Med stadig strengere krav om å skille monopolvirksomheten i nettselskapet fra den øvrige virksomheten og økende aktivitet på andre områder, ble det etter hvert klart at organisasjonen måtte tilpasses ytterligere. En ny stor prosess for å diskutere den videre organiseringen av selskapet ble igangsatt. Varanger Kraft skulle bli et kraftkonsern.

For eierne var omdannelsen til konsern først og fremst et spørsmål om kontroll og effektivitet. Eierne fryktet at de skulle tape innflytelse i selskapet. Samtidig fryktet administrasjonen i selskapet en uoversiktlig situasjon i den daglige driften dersom politikere fra kommunene skulle bemanne styrene i datterselskapene. Til slutt gikk selskapet for en modell hvor generalforsamlingen i holdingselskapet valgte styre for konsernet, konsernstyret var generalforsamling for datterselskapene og selskapets administrerende direktør var styreformann i datterselskapene. Styrene her ble utpekt av konsernstyret.

Internt gikk debatten høyt, særlig i spørsmålet om montørene skulle være knyttet til nettselskapet, eller fristilles noe mer i et eget entreprenørselskap. Løsningen ble dannelsen av Varanger KraftEntreprenør som

del av en konsernmodell. Ideen var at et eget entreprenørselskap kunne konkurrere om oppdrag innenfor bygging og drift av kraftlinjer også utenfor forsyningsområdet. Samtidig ble selskapet Varanger KraftUtvikling formalisert, som også forvaltet eierskapet i AS Sydvaranger frem til salget i 2006. I dag driver selskapet Varanger Bynett, som er det lokale fibernettverket i forsyningsområdet.

Det gamle «kraftlaget» ble på mange vis omdannet til Varanger KraftNett, mens det ble dannet et nytt holdingselskap med navnet Varanger Kraft AS. Samtidig ble omsetningsselskapet Barents Energi AS dannet, mens kraftproduksjonen ble samlet i selskapet Varanger KraftProduksjon som eier Pasvik Kraft AS. Holdingselskapet Varanger Kraft AS eier alle sine datterselskaper ett hundre prosent og yter ulike tjenester til sine døtre.

Konsernmodellen var en realitet fra og med 2003. Barents Energi kjøpte på denne tiden prissikring av eksterne aktører. I 2009 ble Barents Energi en del av Fjordkraftalliansen. Dermed ble risikohåndteringen betydelig enklere. Sommeren 2012 endret Barents Energi navn til Varanger KraftMarked og i 2013 ble selskapet Varanger KraftVind dannet. Det eies av Varanger KraftProduksjon. Varanger KraftVind skal eie og drive vindkraftproduksjon og jobber foreløpig med realisering av et vindkraftverk på Råkkocarru i Berlevåg kommune.

Beltevogna var et helt nødvendig kjøretøy under dette arbeidet en gang på 1970-tallet.

På Kongsfjord. Til venstre Meyer Olsen fra Kongsfjord og til høyre Terje Daldorff, mangeårig ansatt i Varanger Kraft.

VARANGERRINGEN

Da kraftlinja mellom Båtsfjord og Smelror stod ferdig i 1995, markerte det slutten på en lang og omstridt utbygging. Linja var det siste strekket i en komplett ring fra Varangerbotn via Tana, Kongsfjord, Båtsfjord, Smelror og Vadsø tilbake til Varangerbotn.

Allerede tidlig på 1990-tallet skjønte man at linja ikke kunne begrunnes med økt forbruk av elektrisk kraft langs kysten. Alle elektroingeniører ønsker seg imidlertid ringforbindelser, fordi det gir store muligheter for å begrense virkningene ved feil på nettet. Et eksempel som ble brukt i argumentasjonen var det store linjefallet i 1977 som førte til at Vardø var uten strøm i en uke. Dersom ringen hadde vært på plass, kunne Vardø fått strøm via Båtsfjord. Økonomene mente at linja var nødvendig og et altfor stort løft

til liten nytte. Ingeniørene argumenterte med at nettet trenger jevnlig vedlikehold og derfor må kobles ut fra tid til annen. Frontene var steile, og det var ikke uten sverdslag vedtaket om utbygging ble gjort. Likevel ble det i mai 1993 vedtatt at linja skulle bygges. En markant person i debatten var tidligere overingeniør Olav Grøttum. Han var med på prosjekteringen og deler av byggingen av linja, frem til han gikk av med pensjon i 1994. Da hadde han 41 år i Varanger Kraft bak seg.

Linja fra Båtsfjord til Smelror ved Vardø er bygd for 132 kV, men drives i dag med 66 kV. Dersom de to vindkraftverkene som i dag har konsesjon i kommunene Berlevåg og Båtsfjord blir realisert, krever det at hele Varangerringen blir oppgradert og satt i drift med 132 kV for å ha kapasitet nok.

INN I FREMTIDEN LYS OG VIND

I forbindelse med kjøpet av Sydvaranger ASA fikk Varanger Kraft en ny rolle. Forretningsutvikling ble en pålagt oppgave i forbindelse med kjøpet. Årsaken var den viktige posisjonen Sydvaranger ASA hadde hatt i Sør-Varanger og de store verdiene som lå i selskapet.

Med avviklingen av gruvedriften og salget av Sydvaranger ASA var fremtiden usikker for Sør-Varanger kommune. Gruva hadde vært den klart største arbeidsgiveren og frykten var masseflytting. For Varanger Kraft var Sydvaranger ASA sin 50 prosents eierandel i Pasvik Kraft DA den viktigste grunnen til oppkjøpet. Med på kjøpet hadde Varanger Kraft nå fått store eiendommer og stor bygningsmasse i tillegg til gruva. Forvaltning av dette var ikke noe selskapet hadde egen kompetanse for og det var heller ikke den primære virksomheten i det gamle gruveselskapet. Mange i Sør-Varanger ønsket videre gruvedrift og arbeidet aktivt for dette. Staten forstod også betydningen av å forvalte malmforekomsten og eiendommene i Sør-Varanger slik at det la til rette for

ny virksomhet. Pålegget om tilrettelegging førte til at selskapet kunne fokusere på virksomhetsområder utenfor de oppgavene selskapet hittil hadde hatt.

Fra de sju eierkommunene kom det nå sterke ønsker om at Varanger Kraft skulle satse på utbygging og drift av bredbånd i Øst-Finnmark. Bakgrunnen var at selskapet hadde kompetanse på drift av store kabelanlegg og tekniske anlegg generelt. Tilgang på moderne datakommunikasjon ble vurdert som samfunnskritisk infrastruktur. Finnmark og Øst-Finnmark opplevde å havne i bakleksa i forhold til resten av landet. Telenor var så å si enerådende med sine ISDN- og

ADSL-forbindelser til abonnenter i kobbernettet. Mange mente at disse løsningene ikke ville være tilstrekkelige i fremtiden.

I august 2002 vedtok Varanger Kraft å satse på utbygging av bredbåndnettverk i eierkommunene. Oppgaven ble lagt til Varanger KraftUtvikling, etablert under konserndannelsen i 2003. Selskapet forvaltet blant annet aksjene i AS Sydvaranger. Tidlig på 2000-tallet var bredbånd som begrep lite definert og tjenestene på internett ennå i sin barndom. Det var nødvendig å bestemme seg for både en egen definisjon av begrepet bredbånd og velge teknologi for utbyggingen. Et annet valg som måtte gjøres var hvordan kapasiteten i fibernettet

Varanger Kraft planlegger en vindpark i Berlevåg kommune.

skulle forvaltes. Skulle Varanger Kraft selv være innholdsleverandør ville det kreve betydelig flere ansatte enn om selskapet bare skulle sørge for nettilgang og la eksterne tilby innholdstjenester til kundene.

Jens Betsi var på denne tiden forretningsutvikler i Varanger Kraft. Han forteller at man måtte søke utenfor Norges grenser for å finne ut hva som kunne defineres som bredbånd og hvilken retning utviklingen tok. Det ble tidlig klart at den teknologien som best kunne håndtere en stigende etterspørsel etter kapasitet i datanettverkene var fiberbasert. Samtidig var imidlertid mange aktører i startgropen for å bygge ut sine bredbåndstilbud i Øst-Finnmark. Store aktører som Telenor og Nornett hadde allerede etablert et marked i distriktet. Det ble gjort en grundig jobb med å lage en forretningsplan for et bredbåndnett i Øst-Finnmark, og Varanger Kraft besluttet å starte utbygging med radiobasert bredbånd.

Jens Betsi var forretningsutvikler i Varanger Kraft da man begynte satsingen på fiberutbygging.

I 2002 kjøpte selskapet 51 prosent av aksjene i Finnmark Bredbånd. Denne aksjeposten ble raskt solgt igjen på grunn av uenighet om veivalg videre. - Beslutningen om å bygge ut det radiobaserte bredbåndsnettet var utelukkende strategisk. Hensikten var å få hånd om flest mulig kunder raskest mulig, sier Betsi. En utbygging av fibernettverk ville ta tid, mens man kunne komme raskere i gang med å tilby løsninger basert på radio. Det radiobaserte nettet viste seg snart å ha begrensninger. Ikke bare gjaldt det kapasitet, men det krevde også mye vedlikehold. Det radiobaserte nettet ble solgt til selskapet Direct Connect i desember 2007.

Utbyggingen av fibernettet startet i april 2004. I årene som kom ble det investert flere titall millioner kroner i fibernettverket i Øst-Finnmark. Hovedfokus var først å forbinde kommunesentrene med fiber, deretter å bygge ut fiber til private husstander ut fra interessemeldinger.

Fibernettet fikk navnet Varanger Bynett. Fra 2006 til 2011 var det fokus på å bygge ut fiber til områder med stor interesse i de syv eierkommunene til Varanger Kraft.

Et stort løft ble gjort i 2007 når det ble lagt en sjøkabel fra Vadsø til Bugøyenes og forbindelse videre derfra til Kirkenes. Før sjøkabelen ble lagt, var Sør-Varanger kun tilknyttet fibernettet via radiosamband fra Vadsø. Frem til 2009 var Varanger Bynett kun tilknyttet det nasjonale fibernettet via radiosamband. Men i 2009 bygget Telenor og Ishavslin k hver sin adskilte fibertrasé til Kirkenes og knyttet dem sammen der. Deler av denne traséen går gjennom Varanger KraftUtviklings etablerte fibertrasé i Øst-Finnmark. Varanger Bynett fikk da en redundant fiberforbindelse til det nasjonale fibernettet; det vil si to fibertraséer hvor trafikken kan omdirigeres fra den ene til den andre dersom det blir brudd på en av dem.

Selskapet var i utgangspunktet ferdig med fiberutbygging til private husstander i 2011. De senere årene har en utvidelse av Varanger Bynett til noen utkantstrøk blitt mulig, som følge av at Varanger KraftNett bruker en jordingskabel med innlagt fiber. I 2010 konkluderte en rapport fra Distriktsenteret med at bredbånd nå er like viktig for bosetting og næringsutvikling på mindre steder som det er i byene. Ved inngangen til 2013 passerte Varanger KraftUtvikling 3000 kunder i Varanger Bynett. Strategien fremover er hovedsakelig å øke antall kunder der Varanger Bynett allerede er utbygd.

Et annet nytt ord som dukker opp i tidligere årsrapporter fra Varanger Kraft er «vindkraft». Det skjedde første gang i 2002. Med utsikter til større inntekter etter overtagelsen av Pasvik Kraft AS og dermed et betydelig større handlingsrom finansielt, så selskapet etter muligheter for økte inntekter og videre ekspansjon. På denne tiden pekte flere på at Finnmark er det fylket i landet med størst vindressurser og dermed muligheter for produksjon av fornybar vindkraft. Norsk Miljøkraft hadde allerede jobbet i mange år med vindkraft i Finnmark. Statkraft og Hydro var også i gang. Varanger Kraft innledet et samarbeid med Hydro med tanke på å utvikle vindkraft. Dette endte med et forslag til en avtale som Varanger Kraft ikke syntes var attraktiv nok. Selskapet besluttet derfor å utvikle vindkraft i egen regi.

Tidligere direktør Tor Arne Pedersen forteller at noe av tanken var å se utbygging av vindkraft i sammenheng med nødvendige oppgraderinger av ringforbindelsen på Varangerhalvøya. En ekstern investor

Tidligere direktør Tor Arne Pedersen jobbet for at Varanger Kraft skulle utvikle seg til et vindkraftselskap.

på vindkraft ville kunne gi betydelige bidrag til finansieringen av en oppgradering i dette kraftnettet. – Dette var på mange måter utgangspunktet for å hente inn andre investorer; det at Varanger Kraft skulle selge seg helt eller delvis ut av prosjektet. Hensikten var å spre risikoen, sier Pedersen.

For å finne aktuelle steder å bygge vindkraftverk fikk Varanger Kraft utarbeidet store kart over Varangerhalvøya. Disse kartene ble presentert for reinbeitedistriktene på ulike møter. Her ble det pekt ut aktuelle områder for bygging av vindkraftverk. Tor Arne Pedersen forteller at det meget raskt ble pekt ut to områder som var godt egnet: Seglkollfjellet i Båtsfjord og Rákko earru i Berlevåg. I reindriftsnæringen ble det lagt merke til at Varanger Kraft la frem planene for dem allerede før prosjektene ble forhåndsmeldt.

Varanger Kraft sendte forhåndsmelding om vindkraftverk på disse to

Vindmøller reiser seg flere steder i Norge, som Havøygavlen vindpark ved Havøysund i Vest-Finnmark.

stedene i 2003 og arbeidet med konsesjonssøknadene startet. I februar 2004 ble det arrangert folkemøter i regi av NVE for å orientere om planene og hente inn synspunkter lokalt. Samme år ble det satt opp en 50 meter høy mast for å måle vindkvaliteten på Rákkoearru. Allerede i september 2004 anmodet NVE om at planene om et vindkraftverk på Seglkollfjellet ble utsatt. Årsaken var nærhet til en planlagt utvidelse av Varangerhalvøya Nasjonalpark. Samtidig som selskapet så på muligheter for vindkraft innenfor sitt eget forsyningsområde, ble det inngått en avtale med det russiske selskapet Kolenergo omkring utbygging av vindkraft på Kolahalvøya.

I desember 2005 søkte Varanger Kraft konsesjon for et vindkraftverk på Rákkoearru. Vindmålingene som hadde blitt gjort var meget positive. Varanger Kraft mente det trolig ikke fantes eller var planlagt noe vindkraftverk med høyere middelvind. På et nytt folkemøte i Berlevåg arrangert av NVE i mars 2006 var lokalbefolkningen overveiende positive til en utbygging. I 2009 falt alle brikkene på plass og NVE startet realitetsbehandlingen av konsesjonssøknaden for

vindkraftverket, om lag fire år etter at søknaden ble sendt inn. Varanger Kraft fikk i juni 2010 tildelt konsesjon for et vindkraftverk med installert effekt på inntil 200 MW på Rákkoearru.

Arbeidet med å realisere et første trinn av vindkraftverket fortsatte i tiden fremover. Dette var en omfattende jobb og mange forhold måtte avklares. Anbud for sju ulike fagområder ble lagt ut våren 2012. Den største kontrakten angikk selve vindturbinene. Leveransen av turbinene utgjør omkring 70 prosent av kostnadene ved utbygging av vindkraftverk. Vindturbiner tilbys av mange ulike selskaper og med mange ulike løsninger. Arbeidet med å kvalitetssikre kontraktene og fordele risiko mellom Varanger Kraft og de aktuelle leverandørene er en omfattende prosess. En investering i størrelsesorden 600 millioner kroner er et stort løft for et selskap av Varanger Krafts størrelse. Derfor er det viktig å være sikre på at prosjektet er lønnsomt før man går i gang med byggingen. I desember 2012 vedtok styret i Varanger Kraft at disse prosessene skulle fortsette.

På Rákkoearru-platået på grunnundersøkelser og befaring august 2012. På bildet er representanter fra Varanger KraftEntreprenør, NTE, NVE og Arne Pettersen.

I 2009 ble selskapet Finnmark Kraft AS dannet, med hovedkontor i Alta. Selskapet eies av Finnmarkseiendommen FeFo sammen med kraftselskapene i Finnmark og Ymber i Nord-Troms. Varanger Krafts eierandel er 12,5 prosent. Administrerende direktør i Varanger Kraft Kjell Eliassen er styreleder, og Finnmark Kraft ledes av administrerende direktør John Masvik. Sommeren 2011 kjøpte Finnmark Kraft hele Statoils vindsatsing i Finnmark. Selskapet Arctic Wind som eier Havøygavlen vindkraftverk i Måsøy kommune inngikk i handelen. Dermed tok selskapet steget fra utvikling av prosjekter til operatør i vindkraft. Finnmark Kraft har senere fått konsesjon for flere vindkraftverk og har søkt konsesjon for flere vannbaserte småkraftverk.

Daglig leder i Varanger KraftVind, Tore Martinsen, på toppen av en vindmølle i Trøndelag. Et av de enorme rotorbladene sees i bakgrunnen.

ÅRSBERETNING 2012

VIRKSOMHETENS ART

Varanger Kraft - som utøver sin forretningsvirksomhet i Øst-Finnmark - eies av kommunene Sør-Varanger, Vadsø, Deatnu-Tana, Vardø, Båtsfjord, Berlevåg og Nesseby. Konsernets primære virksomhetsområder er produksjon, transport og omsetning av elektrisk kraft. I tillegg inngår egne forretningsområder for entreprenør- og bredbåndsrelaterte aktiviteter.

Virksomheten er organisert som et konsern med morselskap og seks heleide underliggende aksjeselskaper. Morselskapet Varanger Kraft AS som har hovedkontor i Vadsø, ledes av administrerende direktør Kjell Eliassen. Konsernledelsen for øvrig består av viseadministrerende direktør Stein Mathisen, økonomisjef Håvard Sundkvist, organisasjons- og personalsjef Morten Jørgensen, leder for vindkraftprosjektet i Berlevåg kommune Tore Martinsen og informasjonssjef Susanne Hætta, samt daglige ledere i underliggende selskaper.

Pasvik Kraft AS, som ledes av Monica Jerijærvi, eier og driver vannkraftverk med en samlet årsmiddelproduksjon på 423 GWh. Skogfoss og Melkefoss som er elvekraftverk i Sør-Varanger kommune, produserte 432 GWh i 2012. Magasinkraftverkene i Gandvik (Nesseby kommune) og i Kongsfjord (Berlevåg kommune) bidro med 42 GWh i samme periode.

Varanger KraftNett AS, som ledes av Leif Edmund Jankila, har konsesjon for bygging og drift av distribusjonsnett for elektrisk kraft i samtlige eierkommuner. Selskapet har tilsvarende rettigheter for bygging og drift av regionalnettet i regionen. Samlet utstrekning på begge nettnivåer utgjør i dag rundt 3.300 kilometer.

Varanger KraftMarked AS, som ledes av Anne Wikan, omsatte rundt 370 GWh i sluttbrukermarkedet i siste regnskapsår. Hovedtyngden av kundene er lokalisert i Øst-Finnmark, men selskapet omsetter også elektrisk kraft utenfor regionen. Selskapet hadde ca 13.450 kunder ved utgangen av 2012.

Varanger KraftEntreprenør AS har sitt forretningsmessige fokus på bygging og vedlikehold av kraftnett. Selskapet, som ledes av Lise Flø, sysselsatte 49 av konsernets totalt 121 ansatte ved siste årsskifte.

Varanger KraftUtvikling AS, som ledes av Gunnlaug Egeland, har hatt ansvaret for utbygging av bredbåndsnettet som i dag dekker samtlige eierkommuner. Selskapet hadde tilnærmet 3.000 abonnenter ved utgangen av 2012.

Varanger KraftVind AS ble etablert i 2012. Selskapet innehar konsesjon for bygging av og drift av vindkraftverk i Berlevåg Kommune på inntil 200 MW installert effekt og har ingen ansatte ved årsskiftet. Konsernstyret

har fattet et betinget vedtak om utbygging av en vindpark med effekt på 45 MW.

I tillegg inngår Varanger Kraftproduksjon AS i konsernet. Selskapet som ikke har noen ansatte, eier 100 % av aksjene i Pasvik Kraft AS.

Deleierskapet i Finnmark Kraft AS - som eies sammen med FeFo og de øvrige seks kraftselskapene i regionen, og hvor hver aksjonær eier 12,5 % - forvaltes av Varanger Kraft AS.

Eierne i de syv eierkommunene utgjør generalforsamlingen i morselskapet. Styret består av 7 medlemmer, herav 2 fra de ansatte. Styret i morselskapet utgjør generalforsamlingene i de ulike direkte eide datterselskapene.

Visjonen til Varanger Kraft er sikre og varige løsninger - hver dag! Konsernet drives med basis i vårt verdigrunnlag: ansvarlig, åpen, nær og nyskapende.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAP OG KONSERNREGNSKAPET

Årsregnskapet gir etter styrets oppfatning en tilfredsstillende beskrivelse av konsernets stilling ved årsskiftet. Varanger Krafts regnskap og alle kontrollerte datterselskaper er konsolidert inn i konsernregnskapet. Transaksjoner mellom selskapene internt i konsernet er basert på forretningsmessige vilkår. Styret er ikke kjent med forhold inntruffet etter regnskapsårets utgang som har betydning for bedømmelsen av konsernets stilling.

FORTSATT DRIFT

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 krav bekrefter styret at regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift og at konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

RESULTATREGNSKAPET

DRIFTSRESULTAT

Konsernets driftsresultat ble NOK 83,8 millioner av en samlet omsetning på NOK 428,5 millioner. Dette er en svekkelse av driftsresultatet på NOK 15,8 millioner sammenlignet med 2011.

Hovedårsaken til svekkelsen av konsernets driftsresultat er en vesentlig nedgang i kraftpriser som har ført til svakere inntjening innenfor produksjonsvirksomheten. Kraftprisen i prisområdet til Varanger Kraft var NOK/MWh 234 i 2012 sammenlignet med NOK/MWh 371 i 2011. Det ble brutto produsert 474 GWh i 2012 sammenlignet med 450 GWh

i 2011. Som følge av i hovedsak prisetallet ble driftsresultatet innenfor kraftproduksjon svekket med NOK 7,9 millioner sammenlignet med 2011.

Lavere rentenivå har gitt utslag i svekket inntektsramme for nettvirksomheten, og er en medvirkende årsak til det reduserte driftsresultatet i konsernet. Nettvirksomheten blir kompensert for sin kapitalbinding gjennom inntektsrammen basert på rentenivået til 5-årige statsrenter og fallet i disse rentene har bidratt til at driftsresultatet i nettselskapet ble NOK 2,5 millioner lavere i 2012 enn i 2011. For de øvrige selskapene i konsernet har morselskapet og entreprenørselskapet et svakere driftsresultat enn i 2011, mens Varanger KraftMarked har et stabilt resultat. Varanger KraftUtvikling har levert et driftsresultat som er vesentlig bedre enn i 2011.

FINANSPOSTER OG SKATTEKOSTNAD

Netto finanskostnader utgjorde NOK 11,3 millioner i 2012, som er en reduksjon på NOK 0,3 million sammenlignet med 2011. Et lavere nivå på rentebærende midler har blitt kompensert av noe lavere rentenivå og bedre avkastning på finansielle plasseringer.

Skattekostnaden for 2012 ble på NOK 32,5 millioner, mens den utgjorde NOK 50,1 millioner i 2011. Nedgangen i skattekostnaden skyldes i hovedsak svekket resultat samt at lavere kraftpriser førte til lavere grunnrenteskatt.

Dette fører til at årsresultatet for konsernet i 2012 ble NOK 40,1 millioner, som er en forbedring på NOK 2,2 millioner sammenlignet med 2011. Svekkelsen i konsernets driftsresultat overgås av reduserte skattekostnader. Avkastning på totalkapitalen før skatt ble 8,1% i 2012, mens den i 2011 var 9,3%.

Morselskapet har et årsresultat på NOK 47 millioner.

INVESTERINGER

Konsernet investerte totalt NOK 105,7 millioner i 2012. Av totale investeringer i konsernet var NOK 60,3 millioner knyttet til overføringsnettet, NOK 22,6 millioner knyttet til vindkraft, NOK 9 millioner knyttet til vannkraftproduksjon, NOK 8,4 millioner knyttet til bredbånd og NOK 5,4 millioner knyttet til investeringer i øvrige aktiva.

KAPITALFORHOLD

Konsernets totalkapital ved utløpet av året var NOK 1.093 millioner, hvorav egenkapitalen utgjør NOK 515 millioner (47,1 %). Konsernets kapitalstatus vurderes som solid. Vesentlige underliggende merverdier knyttet til kraftproduksjonen i konsernet gjør at den finansielle handlekraften vurderes som tilfredsstillende. Konsernets fremmedfinansiering er i sin helhet dekket gjennom trekkfasiliteter gjennom hovedbankforbindelsen til konsernet samt et tre-årig lån fra Eksportfinans.

LIKVIDITETSFORHOLD

Konsernets likviditetssituasjon er tilfredsstillende. Ved utgangen av 2012 har konsernet en fri likviditetsbeholdning i form av bankinnskudd og verdipapirer på NOK 89 millioner, mot NOK 154 millioner i 2011. Konsernet har også en ubenyttet kassakreditramme på NOK 50 millioner. Nedgangen i likviditetsbeholdning skyldes i hovedsak at konsernet har egenfinansiert investeringsaktivitetene i 2012.

MARKEDSMESSIG OG FINANSIELL RISIKO

Forsvarlig håndtering av risiko er viktig for verdiskapningen og Varanger Kraft arbeider løpende med å videreutvikle konsernets risikostyring og -kultur. Risikostyringen er innrettet mot å styre risiko mot et akseptabelt nivå for å bidra til å sikre oppnåelse av strategiske og operative mål.

De største risikofaktorene for resultatutviklingen på kort sikt vurderes å være utviklingen i kraftinntektene, markedsrisiko i konkurranseutsatt virksomhet og KILE-risiko. Det er en betydelig volum-, pris-, og valuta-risiko knyttet til produksjon og handel av kraft. Det er imidlertid lagt vekt på at konsernet skal ha en riktig risikoprofil, og styret har blant annet satt klare rammer for eksponering i kraftmarkedet. Varanger Kraft styrer i noen grad den kortsiktige markedsrisikoen ved å handle finansielle instrumenter. Varanger Kraft har i dette arbeidet knyttet til seg eksterne samarbeidspartner til å bistå i risikostyring innenfor kraftmarkedet. Fjordkraft er samarbeidspartner innenfor kraftomsetning, mens Markedskraft er samarbeidspartner innenfor kraftproduksjon. Varanger Kraft er eksponert mot valutasvingninger i forbindelse med at euro anvendes som notasjonsvaluta ved sikringshandler på Nasdaq. For å redusere denne risikoen lukker konsernet umiddelbart alle sikringshandler som inngås innenfor kraftproduksjon i euro gjennom valutasikringskontrakter.

Finansforvaltningen omfatter den finansielle risikoen knyttet til likviditet og renter. Konsernets lån er i norske kroner. Konsernets målsetning for renterisiko er å minimere rentekostnadene og redusere svingningene i disse. Styret har definert risikoramme for å oppfylle denne målsetningen. For å oppfylle risikomålsetningen benyttes i hovedsak rentebytteavtaler.

Selskapets kredittrisiko er begrenset da konsernet ikke har noen dominerende kunder, men det er en viss risiko knyttet til oppgjør av finansielle kraftkontrakter. Denne risikoen er imidlertid vesentlig redusert gjennom clearing og etablerte grenser for motpartsrisiko. Likviditetsrisikoen anses også begrenset.

På lengre sikt er risikoeksponeringen størst mot kraftmarkedet. Utover dette er rammebetingelser sentrale. Risiko knyttet til rammebetingelser omfatter i hovedsak særegne skatter og avgifter for kraftbransjen, regulering av nettvirksomheten, regulering av sertifikatregimet og konsesjonsprosesser for bygging av kraftverk og nettanlegg. Videre er Varanger Kraft også eksponert for fremdriften i sentralnettets planlagte forsterkning av linjenettet til og fra Øst-Finnmark.

FORSKNINGS- OG UTVIKLINGSAKTIVITETER

Konsernet har ingen særskilte aktiviteter innenfor forskning og utvikling.

ORGANISASJON OG ARBEIDSMILJØ

Varanger Kraft søker i all sin virksomhet å opprettholde fokus på sikkerhet og miljø, og samarbeider med arbeidstakere, bedriftshelsetjeneste og offentlige myndigheter om å redusere sykefraværet. Det rapporteres jevnlig til selskapsledelsen og styrer om sykefravær og uønskede hendelser. Medarbeidertilfredshet, kompetanseopplevelse og bedriftskultur er målsatt gjennom indekser som måles i halvårlige medarbeiderundersøkelser.

Ved utgangen av 2012 hadde konsernet Varanger Kraft 128 ansatte, hvorav 10 lærlinger. 18 av disse var ansatt i morselskapet. Det ble totalt utført 124 årsverk i konsernet Varanger Kraft og 17,8 årsverk i morselskapet.

Det totale sykefraværet i konsernet var på 5,2 % i 2012, en nedgang på 1,4 % -poeng fra året før. Dette er høyere enn konsernets målsetning om 5 % sykefravær på årsbasis. Varanger Kraft har en meget aktiv fraværsoppfølging og nært samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Det ble i 2012 registrert én hendelse med personskade (kuttskade). Alle skader, nestenulykker og farlige forhold blir analysert og fulgt opp på en systematisk måte.

Det stramme arbeidsmarkedet har ført til utfordringer i rekrutteringsarbeidet, spesielt gjelder dette rekruttering av fagarbeidere innenfor elektrofaget. Konsernet har imidlertid en meget stabil arbeidsstokk, og dette er med på å dempe rekrutteringsbehovet til konsernet.

Styret mener arbeidsmiljøet i konsernets virksomheter er tilfredsstillende, men vurderer løpende behov for iverksettelse av tiltak for forbedringer.

LIKESTILLING

Blant konsernets 128 ansatte er det 22 kvinner fordelt på morselskapet og datterselskapene Varanger KraftUtvikling AS, Varanger KraftMarked AS, Varanger KraftNett AS og Pasvik Kraft AS. Av disse innehar fire en lederfunksjon med personalansvar som daglige ledere i datterselskapene. For øvrig er et flertall av kvinnene tilknyttet administrative oppgaver. Av styrets eiervalgte medlemmer er to av fem kvinner. Ingen av de to styremedlemmene valgt av de ansatte er kvinner. Selskapets personalpolitikk anses å være kjønnsnøytral på alle områder. Selskapets to viktigste likestillingstiltak er trolig fleksible arbeidstidsløsninger samt arbeidsgivers policy om full lønnskompensasjon ved fødselspermisjon, utover folketrygdens maksimalgrense på 6G. Etter styrets oppfatning er likestillingsspørsmål tilfredsstillende ivaretatt, og det er ikke planlagt ytterligere tiltak innenfor dette området.

IKKE-DISKRIMINERING OG TILGJENGELIGHET

Varanger Kraft konsernet har ikke funnet behov for å planlegge eller iverksette spesielle tiltak for å fremme formålet i diskrimineringsloven

og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

YTRE MILJØ

Etablering av kraftproduksjon og bygging av kraftlinjer påvirker naturen og miljøet, og konsernet tilstreber derfor å ta hensyn til natur og lokalmiljø ved gjennomføring av prosjekter. Vannkraft har som energikilde en betydelig fordel i å være fornybar, og i at den ikke forurensar luft eller vann.

Konsernet har ikke hatt uhell med vesentlige miljømessige konsekvenser gjennom 2012.

Varanger Kraft konsernet er klimanøytralt ved at man kompenserer for CO₂-utslipp som virksomheten påfører miljøet knyttet til energiforbruk i form av transport, strømforbruk eller forbruk av fossilt brennstoff. Det er inngått avtaler om kjøp av fornybar energi, kjøp av CO₂-kvoter knyttet til bilbruk, samt kjøpt FN-godkjente klimakvoter for å kompensere for disse utslippene.

FREMTIDSUTSIKTER

Kraftbransjen er underlagt betydelig politisk styring gjennom blant annet hjemfall og regulering av nettvirksomhet. Rammvilkårene til vindkraft er også til dels politisk bestemt. Bransjen og konsernets utsikter avhenger i stor grad av hvordan disse rammvilkårene utvikler seg.

Ett av de viktigste fundamentene for fremtidig vekst for Varanger Kraft finner man innenfor vindkraft. Konsernet innehar konsesjon til å bygge ut vindkraft på Raggovidda i Berlevåg kommune, og konsernstyret fattet i desember 2012 et betinget vedtak om utbygging av en vindpark med 45 MW installert effekt. For Varanger Kraft kan dette representere en mulighet for produksjon av vindkraft som blir et verdifullt supplement til konsernets vannkraftproduksjon. I tillegg er Varanger Kraft en av åtte eiere av Finnmark Kraft som har som ambisjon å utnytte vindressursene i hele Finnmark. Selskapet har gjennom sitt kjøp av Statoil sine landbaserte vindkraftkonsesjoner i Finnmark etablert seg som den tredje største aktøren innenfor vindkraftproduksjon i Norge. Selskapet er også tildelt konsesjon på bygging og drift av Hamnefjell vindkraftpark, en utbygging på inntil 120 MW.

Konsernets kraftproduksjon utgjør en sentral del av den framtidige resultatutviklingen, og de framtidige prisbanene i kraftmarkedet er derfor en viktig indikator på fremtidig lønnsomhet. Utsiktene for kraftprisen de kommende årene er lave sammenlignet med prisnivået de siste foregående år. Dette rammer forventningene knyttet til inntjening fra kraftproduksjonen i konsernet. Konsernet har implementert en sikringspolicy som gjør at eksponeringen ovenfor prisfall er relativt dempet for inneværende år, men gradvis økende for de påfølgende årene. Dette vil bidra til å redusere virkningen av eventuelt vedvarende lave kraftpriser i 2013.

Den finansielle krisen i Europa har ført til historisk lave norske statsrenter, noe som har hatt negativ innvirkning på inntjeningen til nettvirksomheten. Med virkning fra 2013 er det innført nye retningslinjer for

kompensasjon av nettselskapers kapitalbinding, noe som isolert sett gir forventning om høyere inntektsramme for konsernets nettvirksomhet.

På nåværende tidspunkt forventer styret at resultat etter skatt for 2013 vil bli bedre enn det som var tilfelle i 2012. Det knytter seg imidlertid en viss usikkerhet både til endelig inntektsnivå på nettvirksomheten, nivået på kraftprisene, utviklingen innenfor bredbåndsvirksomheten, og til hvor høy kraftproduksjonen faktisk vil bli i 2013.

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Konsernets resultat etter skatt ble NOK 40,1 millioner.

Årsresultatet i Varanger Kraft AS (morselskapet) ble NOK 47,8 millioner. Styret foreslår at årsresultatet i Varanger Kraft AS disponeres slik:

- Avsatt utbytte til eierne	NOK 50 millioner
- Overført fra annen egenkapital	NOK 2,2 millioner

Etter disponeringen utgjør morselskapets frie egenkapital NOK 1,3 millioner.

Kirkenes 25. april 2013

Arne Pedersen

Arne Pedersen

Kjellaug T. Rasmussen

Eilif Johannesen

Erlend Grimstad

Erlend Grimstad
styrets leder

Sivig Stanmo

Vivian Lorentzen
styrets nestleder

Jarle Andreassen

Jarle Andreassen

Geir Pettersen

Geir Pettersen

Anne Britt Bekken

Anne Britt Bekken

Kjell Eliassen

Kjell Eliassen
(adm.dir)

MANGE TROR VI ER HELT PÅ VIDDA HER I NORD

Design og konsept: www.aicgraf.no

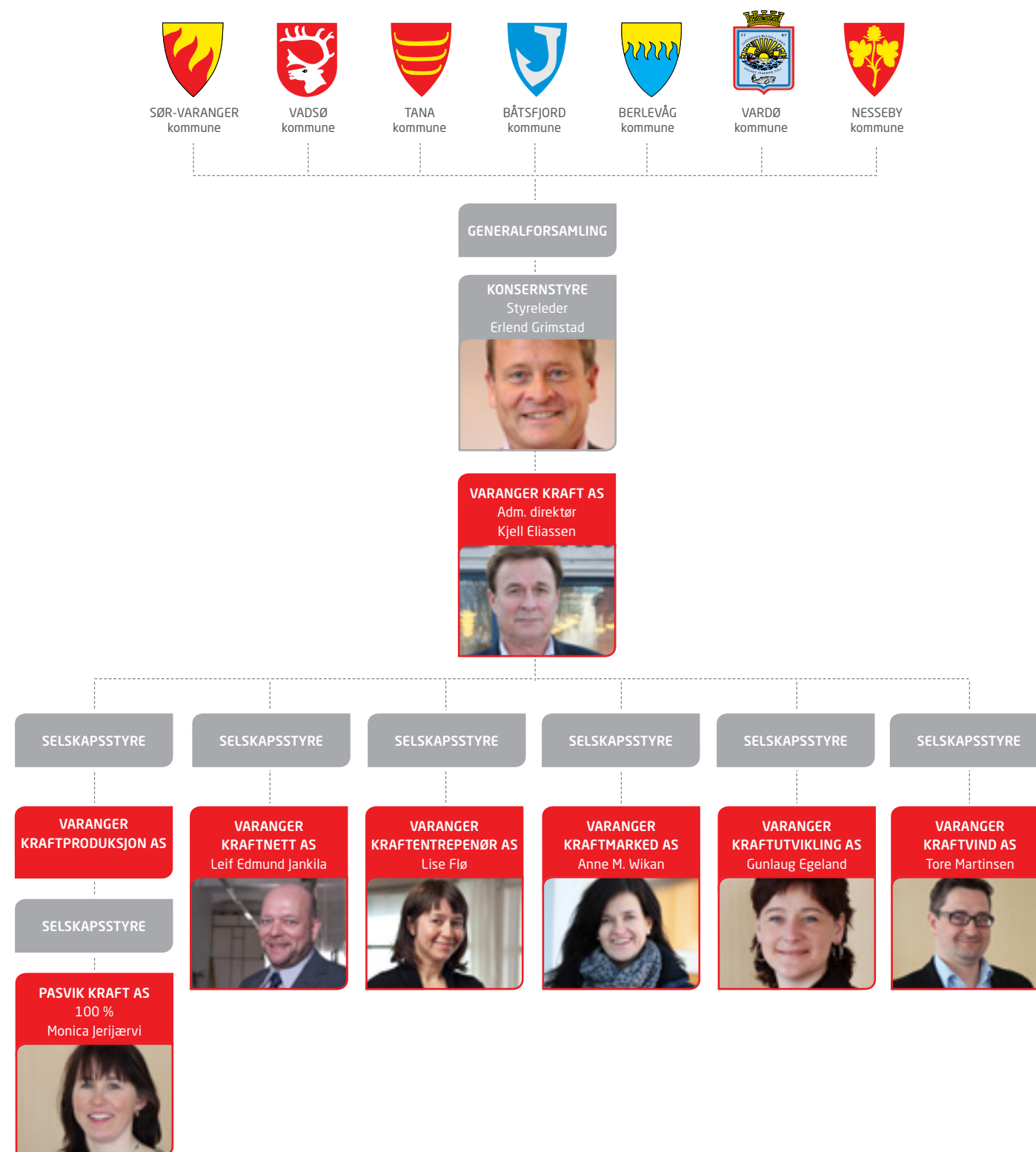

- Det har de rett i

Snø, vind, mygg, regn og mørketid stopper ikke våre helter på vidda. Hver dag, året rundt, sørger Vidar og hans kolleger for at 3 300 kilometer kraftlinjer transporterer energi til oss som bor i Øst-Finnmark.

 VARANGER KRAFT inspirert av nordnorsk energi www.varanger-kraft.no

ORGANISASJONSKART

ØKONOMISKE NØKKELTALL

KONSERNET	ENHET	2012	2011	2010	2009	2008
Fra resultatregnskapet						
Brutto driftsinntekter	1000 kr	428 463	488 757	495 160	340 135	347 897
Driftsresultat	1000 kr	83 811	99 587	143 063	99 261	104 546
Netto finanskostnader	1000 kr	11 267	11 629	7 914	4 474	8 659
Resultat før skatt	1000 kr	72 544	87 958	135 149	94 787	95 887
Årsresultat	1000 kr	40 085	37 840	68 749	50 321	40 890
Utbytte	1000 kr	50 000	40 000	50 000	44 000	40 000
Fra balansen						
Anleggsmidler	1000 kr	891 135	836 085	794 200	755 394	682 641
Omløpsmidler	1000 kr	202 252	246 946	351 842	217 042	260 866
Egenkapital	1000 kr	514 733	523 984	538 344	519 595	513 274
Gjeld	1000 kr	578 654	559 047	607 698	452 841	430 233
Totalkapital	1000 kr	1 093 387	1 083 031	1 146 042	972 436	943 507
Forholdstall resultatregnskapet						
Driftsmargin 1)	%	19,6 %	20,4 %	28,9 %	29,2 %	30,1 %
Forholdstall balansen						
Totalrentabilitet før skatt 2)	%	8,1 %	9,3 %	14,1 %	11,2 %	12,5 %
Egenkapitalrentabilitet før skatt 3)	%	14,0 %	16,6 %	25,5 %	18,4 %	18,7 %
Egenkapitalandel 4)	%	47,1 %	48,4 %	47,0 %	53,4 %	54,4 %
Likviditetsgrad 5)		1,0	1,3	1,5	1,4	1,9
Investeringer						
Investeringer i varige driftsmidler	1000 kr	105 708	76 991	88 269	112 600	67 600
Personal						
Ansatte pr 31.12.	Antall	128	121	121	112	112
Tall fra produksjon						
Produksjon, årsmiddel	GWh	423	423	423	423	423
Produksjon, virkelig	GWh	481	450	440	421	457
Tall fra andre segmenter						
Antall nettkunder	Antall	16 150	15 950	15 800	15 700	15 600
Overføringsnett	Km	3 300	3 300	3 400	3 400	3 300
Overført volum	GWh	736	667	698	600	576
Salg sluttbrukere	GWh	369	351	382	409	411
1)	Driftsresultat x 100		2) (Ordinært resultat før skattekostnad + finanskostnader) x 100			
	Brutto driftsinntekter		Gjennomsnittlig totalkapital			
3)	Ordinært resultat før skattekostnad x 100		4) Egenkapital x 100			
	Gjennomsnittlig egenkapital		Eiendeler			
5)	Omløpsmidler					
	Kortsiktig gjeld					